...مت ته د زړه له تله مبارکي وایي!

په افغانستان کې باید پتروشیمایي صنعتونه په پښو ودرېږي او په خانګړې توګه د کیمیاوي سرې او پلاستیکي پایپونو تولید ته خانګړې توجه وشي. په نړدې راتلونکي کې د سکوکو د مطبعې د احیا د پلان د تیارولو او د سیلوګانو په فعالولو پانګونې وشي، په هېواد کې به له ۵۰۰ زره ځخه تر یو میلیون ټنه پورې غنمو د زېرمه کولو ظرفیت رامنځته کړي. هر ځای چې تعرفه د داخلي تولید په زیان تماميږي، نو بدله به شي. د فارمسي د صنعت او د نفتو ګازو د تولید اهمیت ډېر لوړ دی. په راتلونکو میاشتو کې به د بازار مونډنې، د خدماتو د کیفیت او مدیریت له اړخه [illegible] وشي. د ډبرو سکرو او د کانونو د استخراج قراردادونه به بېرته مرکزي شي او د کارکوونکو مصونیت ته به جدي پاملرنه وشي.

ولسمشر محمد اشرف غني

... اداري فساد پر ضد د حکومت د مبارزې ملاتړ وکړ

...ه موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي

...ړنو الو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د خاتمې هغه بریالي تګلارې پلې کړي، چې په نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه

افغان ولس یو ځل بیا په داسې حال کې د مبارکې روژې لپاره تیاري نیسي ، چې تاریخي او قسم خوړلي دښمن لا د تپل شوې جګړې اور له تېل ور شیندي او د دغه دښمن په لمسون د هېواد پر بېلابېلو سیمو د وسله والو ترهګرو ، مخالفینو او داعشیانو ټوله بیز بریدونه روان دي. افغان مسلمه امت په داسې حال کې روژې ته تیاري نیسي ، چې د ګڼو کورنیو غړي د همدغو بریدونو له امله پر شهادت رسېدلي او ان د خوینو او وصلونو د ورا پر موټرو یې بمي بریدونه کېږي او په کې ګڼو بې ګناه او بې دفاع وګړو ته مرګ ژوبله اوړي. د ملګرو ملتونو د ریپوټ له مخې سږکال د تېرو کلونو پرتله په دغو بریدونو کې د بې ګناه وګړو د مرګ ژوبلې کچه لوړه شوې ده. بل لوري سږکال افغان ولس په داسې حال کې مبارکې روژې ته تیاري نیسي ، چې ښېرې د جګړې او ښتو له امله ټولې اکمالاتي لارې تړل شوې او په ګڼو ولسوالیو کې د اوړو او خوراکي موادو بیې تر اسمانه لوړې شوې دي. په همداسې حال کې هم وا اورېدل ، چې وسله والو طالبانو د مبارکې روژې په میاشت کې د اوربند وړاندیز رد کړی او له بده مرغه ویلي یې ، چې هغوی به په دې سپېڅلې او د ګناهونو د پاکولو په میاشت کې هم دغې غیر اسلامي ، غیر انساني ، غیر اخلاقي او غیر افغاني جګړې او وژنو ته زور ورکوي. په اصل کې روژه ، اوربند ، سوله او ملي پخلاینه د اسلام سپېڅلي ارزښتونه دي، چې خدای جل جلاله او رسول الله صلی الله علیه و سلم پرې ټینګار کړی دی. روژه بوازې او بوازې له سپېده داغه تر ماښامه پورې د نه خوړلو او نه څښلو په مانا نه ده ، بلکې له ټولو غیر اسلامي او غیر انساني کړنو څخه د هر مؤمن مسلمان ځان ساتلو ته روژه وایي او د ورځې په اوږدو کې خوان د مېړه او ښځې یو ځای کېدل هم منع دي. دغه راز اوربند هم اسلامي ارزښت دی، نو تر ټولو غوره دا ده ، چې د جګړې د ښکېلو غاړو ترمنځ اوربند وشي او په سپېڅلې روژه کې د بې ګناه وګړو وینه توییې نه شي او د ستر جنایت مخنیوی هم وشي ، څوک چې په مبارکه روژه کې هم د بې ګناه وګړو وژلو ته زور ورکوي، نو دا له ستر او ستر جنایته هم لوړ جنایت دی ، چې په هیڅ توګه د بخښلو وړ نه دی. دغه راز سوله او ملي پخلاینه هم اسلامي او افغاني غوښتنه ده ، چې په کې خیر دی او الله جل جلاله وایي « په سوله کې خیر دی » په او غوره دا ده ، چې پر افغان مسلمه امت د تاریخي او قسم خوړلي دښمن له خوا د دې تپل شوې جګړې لمن ور ټوله شي. وسله وال مخالفین باید پوه شي ، هغه دښمن ، چې دوی یې د ناروا وژنو او بریدونو لپاره چمتو کړي او روزلي ، ان یې د همدوی پر ضد بله ډله (داعش) روزلې او چمتو کړې ده، همدا اوس د هېواد په ګڼو سیمو کې د وسله والو مخالفینو او داعشیانو ترمنځ اخ و ډب روان دی او په کې ګڼ وسله والو مخالفینو ته مرګ ژوبله اوښتې ده، بل دا چې له افغان ځواکونو سره د اسلام د دیني عالمانو او مسلمه امت پوخ او نه ماتېدونکی ملاتړ دی، د

افغانستان د عالمانو سراسري شورا او څه باندې دریو زرو دیني عالمانو د کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلام کړی او پر ټول ولس یې غږ کړی ، چې د دغه ملاتړ لا نور هم پیاوړی کړي او اوږه په اوږه د دښمن په وړاندې له کورنیو ځواکونو سره د هېواد او ملي ارزښتونو دفاع او ساتنه وکړي. دلته بل هیڅ داسې دلیل نه شي ، چې دا جګړه او وژنې دې اوږدې شي، نو غوره دا ده ، چې د تل پاتې سولې لپاره ملي ځلې وشي او راتلونکی اختر د خوښیو ، ملي پخلاینې ، سولې او سراسري امنیت او ثبات د نمونوي اختر په توګه ونمانځل شي. دغه راز ملي سوداګر هم باید د مبارکې روژې ارزښتونو ته پام وکړي او د الله جل جلاله د رضا او د دې مبارکې روژې په خاطر دې په بیو کې تخفیف را ولي، چې په دې کې هم د دنیا او هم د اخیرت خیر او برکت دی

د کورني او بهرني سیاست شنني

له اداري فساد سره د افغان حکومت د مبارزې د بهیر څارنه دې وشي

تمیم

افغان ولسمشر د اداري فساد پرضد مبارزه نه بوازې ، چې خپل ستر لومړیتوب بللی ، بلکې دا مبارزه یې ډېره ګړندۍ کړې هم ده ، ولسمشر د کابل بانک د قضیې د څېړنې تر څنګ د دولتي ادارو او په تېره بیا د وزارتونو ټول قراردادونه تر خپلې ژورې څېړنې لاندې نیولي او بوازې یې د ملي دفاع د وزارت د څو قراردادونو په ارزونه کې په میلونونو ډالره سپما کړي او ملي بودیجې ته یې اچولي دي دا د ولسمشر تر ټولو مهم او ستر ګامونه بلل کېږي. ولسمشر د ټولو ټړونو د ارزونې چارې په خپل لاس کې اخیستي ، او هره اوونۍ د تدارکاتو په ملي کمېسیون کې د ده په مشرۍ غونډه جوړېږي او د ګڼو وزارتونو او ادارو د ټړونو څرنګوالی تر ارزونې لاندې نیول کېږي ، که هر ټړون د ملي ګټو پر خلاف وي او یا په کې فساد وي ، نو فوراً یې مخنیوی کوي څه موده وړاندې د کلي او ښار جوړولو وزارت ګڼ رییسان د اداري فساد له امله ممنوع الخروج اعلام شول او د تېښتې مخنیوی یې هم وشو. ډېر داسې استدلال کوي ، چې ګټې دا کسان دې په ډاګه شي ، خو په ډاګه شوي هم دي نو د ګڼو په فساد کې ورښکیلو کسانو نومونه د رسنیو له لارې بربنډ شوي دي دغه راز د قراردادونو د څېړنې او کنټرول له امله تر لاسه شوې ګټه هم معلومه ده او که هر څوک په دې اړه د روڼوالي او یا حساب ورکولو غوښتنه کوي ، نو ولسمشر او د تدارکاتو د ملي

کمېسیون اداره او غړي تیار دي په هر حال د دې مبارزې په بوازې باید ، چې ستاینه وشي ، بلکې د اداري فساد پرضد د دې پراخه مبارزې څارنه هم باید وشي. له نېکه مرغه د ولسمشر له خوا د اداري فساد د مبارزې ستاینه په نړیواله کچه شوې او ګڼو نړیوالو ادارو د دغه ګام ملاتړ او هرکلی کړی ، خو اړتیا دا ده ، چې د دې مبارزې څارنه هم وشي او کله ، چې په یوه ارګان کې د اداري فساد مخنیوی کېږي ، نو اړتیا ده ، چې مدني ټولنه او نړیوال بنسټونه یې څارنه وکړي ، چې په ښه توګه تر سره شي پرون هم ولسمشر د نړیوالو ادارو له ګڼو استازو سره په ارګ کې وکتل او د دغه فعالې ټینګار دا و ، چې د اداري فساد په ضد مبارزه کې د څارونکو بنسټونو رول ارزښتمن دی جمهور رییس محمد اشرف غني د دغو نړیوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالي تګلارې پلي کړي ، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې ترلاسه وې ولسمشر غني پرون له غرمې مخکې د اداري فساد پر ضد مبارزې د بنسټونو له یو شمېر مسوولینو سره په کتنه کې چې د دغو بېلابېلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو لکه Global Integrity، د شفافیت څارونکي witness، د شفافیت نړیوال watch، Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي د اداري فساد پر ضد د مبارزې د بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او موثریت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ او د دغو بنسټونو له مسوولینو او استازو یې وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالي تګلارې پلي کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې ترلاسه وي جمهور رییس همدارنګه له یادو بنسټونو وغوښتل چې د افغان حکومت ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکز یې بوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې ځای پر ځای کړي جمهور رییس غني د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د ټینګښت لپاره د موثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ موږ د ولسمشر دا غوښتنې پر ځای بولو ، هره نړیواله او کورنۍ اداره ، چې د اداري فساد پرضد مبارزه غواړي او یا یې پر افغان حکومت دا د فشار راوړلو لپاره پلمه ګرځولې ، تر ې یې هیله کېږي ، چې په لومړي سر کې د اداري فساد پرضد د ولسمشر رغنده او بنسټیزو کړنو وستاینې او بیا په دې برخه کې ورسره رغنده همکاري وکړي، که یې دا هم په وس نه وي پوره ، نو اړینه ده ، چې د دې مبارزې څارنه وکړي، چې څرګنده تر سره کېږي که دا هم نه شي کولی ، نو بیا دې له بې ځایه نیوکو لاس په سر شي باید مدني ټولنې ، رسنۍ ، کورنۍ او نړیوالې ادارې په دې برخه کې د څارنې بهیر پر مخ بوسي او د روڼوالي او شفافیت میکانیزم پیاوړی کړي

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو ښکار نه شي

شاولي قرار

دافغانستان دولت او په سر کې یې ولسمشر غني دافغانستان دکلونو کلونو دیوې سترې غونډې په توګه هېواد کې دسولې لوړ هدف ته د رسېدلو له پاره له خپل ځواک څخه کار اخستی دی او په پایله کې یې ګاونډی هېواد پاکستان دې ته هڅولی اواړ کړی دی چې په دغه ګاونډي هېواد کې ټول مېشت افغان طالبان اودافغان دولت نورې ټولې مخالفې ډلې دافغانانو په مشرتابه له افغان دولت سره دسولې دخبرو پرمخ کښېنوي اوله دې پرته دې دافغان دولت هغه ټولې مخالفې ډلې چې دسولې له خبرو سره مخالفت کوي له خپلې خاورې وشړي، ځالې یې ورنړېنې کړي او مالي سرچینې دې یې بېخي وچې کړي او ترڅنګ یې افغان حکومت هم باید هېڅ کوم بل هېواد، کومې بهرنۍ کړۍ اویا کوم بل بهرني اویا کورني بنسټ ته دا اجازه ورنه کړي چې دسولې خبرې ددوی دشومو دوه مخو او دړواغجنو پالیسو ښکار شي او زیانونه یې دسولې په اوارزښت تراغېزې لاندې راولي اوپه هېواد کې دښځو دحقوقو، ولسواکۍ اودبیارغونې دچارو په برخه کې تېرې دیارلس کلنې لاس ته راوړنې پراوبو لاهو کړي دافغانستان دمشرانو جرګې دریس فضل الهادي مسلم یار دخرګندونو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو سترمهم اوکلیدي هېواد په توګه ګاونډی هېواد پاکستان باید په تیرو دیارلسو کلونو کې دسولې دخبرو له پاره په تیرو پنځه ویشتو ستروا ومهمو غونډو کې دترلاسه شویو پرېکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغېرۍ اوسرغړونې بیا تکراري اوتجربه نه کړي اودسولې دداخل خبرو په تړدې

دافغانستان دمشرانو جرګې دریس فضل الهادي مسلم یار دخرګندونو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو سترمهم اوکلیدي هېواد په توګه ګاونډی هېواد پاکستان باید په تیرو دیارلسو کلونو کې دسولې دخبرو له پاره په تیرو پنځه ویشتو ستروا ومهمو غونډوکې دترلاسه شویو پرېکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغېرۍ اوسرغړونې بیا تکراري اوتجربه نه کړي اودسولې دداخل خبرو په تړدې راتلونکو غونډو کې دی چې سرله سبا په ناروې کې پیلېږي دصادرو شویو پرېکړو دپلي کولو له پاره باید ترې تضمین واخیستل شي

راتلونکو غونډو کې دی چې سرله پرونه په ناروې کې پیل شوې دصادرو شویو پرېکړو دپلي کولو له پاره باید ترې تضمین واخیستل شي له دې پرته به دسولې دارمانجنو افغانانو اوټولو سوله غوښتونکو ټولنو اوغورځنګونو هیلې پراوبو لاهو اوله خاورو سره په خاورو شي دولسمشر محمداشرف غني په مشرتابه دافغان دولت له لوري په دې وروستیوکې دتل پاتې افغان سولې لپاره هلې ځلې پیل شوې او پاکستاني چارواکو ژمنې کړې دي ، چې وسله وال افغان طالبان به له حکومت سره دسولې په اړه مخامخ خبروته کېنوي، بل لوري دافغانستان د حکومت هم ترټولو سترلومړیتوب په هېواد کې تل پاتې سوله ده، ددې لپاره افغان ولسمشرمحمداشرف غني پیاوړی پلان جوړ کړی، چې له مخې یې کورنۍ، ګاونډي، سیمه ییز اونړیوال بعدونه په کې رانغښتل شوي دي ، دا چې بیا افغانستان جګړه له بهره تپل شوې اودا جګړه کورنۍ ریښې نه لري، نو اړینه ده، چې دافغاني اواسلامي ارزښتونوله مخې ددې جګړې دپای له پاره اودغه راز په هېواد کې دتل پاتې سولې لپاره بهرنۍ لاسونه وځپل شي اوبېرې کار وشي، پاکستان څنګه په دې برخه کې مهم دی، چې تراغېزې لاندې یې وسله وال طالبان په جګړه کې ښکېل دي اوپه ټیرو څو کلونو کې یې دپاکستان په لمسون هرډول سوله ییز وړاندیزونه رد کړي دي دا سوله ییزې هلې ځلې که په هره به وي اوله پاکستان او ایران پرته په هرځای کې دهر چاله خوا ترسره کېږي، افغان حکومت یې هرکلی کوي او په ځانګړې توګه افغان ولسمشر به دسولې په اړه له طالبانو سره هر راز خبرې په روښانه توګه ترسره کړي، یعني دسولې په اړه به هېڅ داسې معامله نه کېږي، چې په کې ملي خیانت وشي اویادهېواد دملي ګټو پرخلاف وي طالبان هم باید دافغانستان د خلکو دملي ګټو په پام کې نیولو سره دسولې له پاره خبرې وکړي، چې په افغان حکومت کې باید هغوی ته ونډه ورکړل شي،

۷ مخ

د ترورېزم او افراطیت پرضد د ګډې سیمه ییزې مبارزې اړتیا

ش_شاهین

په هېوادکې دجګړه ییز بهیر د دوام او دشتو ستونزو او کړکیچونو ترشا یې له شکه چې دبهرنیو استخباراتي سازمانونو اوسیمه ییزو مغرضو کړیو مستقیم لاس دی اوتل په دې هڅه اوهاند کې دي چې جګړه ځپلی افغانستان اومظلوم افغانان دیو قوي نظام او مقتدر حکومت درلودونکی نه شي، نو په دې توګه ترورېزم اوپه مختلفو بڼو تخریبکارو مغرضانه تروریستي کړیو ته روزنه ورکوي تجهیز، تمویل اوسمبالوي یې اوترڅنګ یې خپلې ناوړه موخې اوشوم اغراض تعقیبوي چې له امله یې دملګرو ګران هېواد له ګڼ شمېر ستونزو سره مخامخ دی ، نو له پورته یادو ستونزو سره سره بیا هم دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت روان سیاست په ټولیزه توګه دنړۍ اوپه ځانګړې توګه دګاونډیو هېوادونو پروړاندې تل دښه نیت ، ښه ګاونډیتوب، وروزګلوي اړیکو، دبشر حقوقوته هم په هراړخیز ډول د درناوي او هم دمتقابلو حسنه اړیکو همکاریو پربنسټ ولاړ دی . افغانستان هېڅکله هم نه غواړي چې ګاونډیو اویا هم دنړۍ دکوم بل هېواد په کورنیو چارو کې لاسوهنه وکړي او نه هم پرچا د کوم تیري تکل لري، لکه څنګه چې تل زموږ جګړه ځپلی ولس ته سوله غواړي په همدې توګه ټول په ګاونډیو هېوادونو اوټوله نړۍ کې دجګړې طرفدار نه دی ، بلکې په ټولې بشري نړۍ کې دسولې دټینګښت اوپایښت هیله لري اوپه مقابل کې یې له نورو هېوادونو څخه هم تل دغو اونیکو اړیکو اودافغانستان په کورنیو چارو کې دنه لاسوهنې غوښتونکی دی ، نو همدې اصل ته په پاملرنې سره دافغانستان داسلامي جمهوري دولت مشرتابه تل په هېواد کې دننه اوهم له هېواد څخه بهر په سیمه ییزه اونړیواله کچه په جوړو شویو غونډو ، ناستو اوکنفرانسونو کې دګډون ترڅنګ دنړۍ اوسیمې اړوند هېوادونه په افغانستان کې د دایمي ثبات او ټیکاو سولې دټینګښت او دهېواد دبیارغاونې په مختلفو برخو کې په پاملرنې داقتصادي بنسټونو دپیاوړتیا، اقتصادي ودې اوګڼو نورو برخو کې په رښتینې توګه هراړخیزې مرستې او همکارۍ ته رابللي دي حقیقت دادی چې اوس مهال دسیمې هېوادونه یو دابل ثبات اوسولې ته اړتیا لري، نو دې موخې ته درسېدو له پاره دسیمې او نړۍ دهېوادونو ترمنځ دباور پیاوړتیا اوټینګښت ډیر اړین دی اوپه اوسني عصرکې هم همدا د دوامداري سولې اوپرمختیا دټینګښت له پاره ترټولو مهمه اړتیا بلل کېږي، په نننۍ نړۍ کې چېرته چې خپلواکو پالنه اړینه بلل کېږي بوازې دهېوادونو ترمنځ دمتقابل اعتماد، ملي حاکمیت اوځمکنۍ بشپړتیا ته د درناوي او همدا راز درښتینې همکارۍ له لارې کېدای شي ددغې لوبې وچې ټولو خلکو ته ښوه خوندي او هوسا راتلونکې رامنځته شي، په داسې حال کې چې دنظر دخاوندانو په اند نړیوالو مرستو دافغانستان له خلکو سره کمک وکړ چې دغه هېواد دټولنیزې، اقتصادي اوسیاسي پرمختیا لاره غوره کړي، نو اوس دابوواقعیت دی چې دافغانستان دوامداره امنیت او پرمختیا بوازې له ګاونډیو هېوادونو اوټولې سیمې سره دهمکارۍ له لارې په ښه توګه تحقق موندلی شي . افغانستان اوټوله سیمه دترورېزم، افراطیت او دسازمان موندلو جرایمو په شمول له یو لړ ګواښونو سره مخامخ ده ، له شک پرته چې ترورېزم اونورې سیمه ییزې مغرضې کړۍ دسیمې دسولې او امنیت په وړاندې ترټولو سترګواښ دی ، نو په وړاندې یې امنیتي اوصادقانه مبارزې اوګډو هڅو ته ډېره اړتیا ده ، نوپردې بنسټ په ټولیزه توګه افغان جګړه ځپلی ولس په دې هیله دی چې لومړی په سیمه کې دترورېزم او افراطیت پرضد مبارزه رښتینې شي اوهم یې دتمویل، تجهیز، روزلو اوپاللو سرچینې وچې او په بنسټیزه توګه له منځه یووړلې شي ترڅو دسیمې دهېوادونو اوسیمه ټکي د دایمي سولې کورنانه شي او هم داړوندو هېوادونو ترمنځ سوداګریزې ، ترانزیټي اوپه ټولیزه توګه داقتصادي بنسټونو دودې اوپراختیا همکارۍ پیاوړې شي ترڅو چې له امله یې دافغانستان په شمول دسیمې ټول هېوادونه اقتصادي ګټې ترلاسه کړي اوپه دې توګه له نیکمرغۍ اوهوسایینې څخه برخمن شي

د خوست دیني عالمانو او مخورو له کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلان کړ

د جوزا میاشتې په پنځه ویشتمه دخوست ولایت د سولې د ولایتي کمېټې په انګړ کې شاوخوا دوه سوو دیني عالمانو او د بېلابېلو قومونو مخورو مشرانو د غونډې په ترڅ کې د افغان ملي امنیتي ځواکونو او په هېواد کې د ملي یووالي حکومت له خوا د سولې او ثبات د ټینګښت په لاره کې له پیل شویو هڅو څخه ملاتړ په ډاګه کړ. دیني عالمانو او قومي مخورو مشرانو د خبرو پرمهال د افغان حکومت پر ټولو وسله والو مخالفینو غږ وکړ، چې په هېواد کې دې تپل شوې پردۍ جګړې ته دپای ټکی کېږدي او د سولې لاره دې خپله کړي. مولوي بخت زمان، مولوي نصرالله قاسمي، قاري عارف او قومي مشر ګل نواز د نورو په استازیتوب وویل چې د افغانستان ټول خلک او حکومت مسلمانان او ترټل هرچا زیات خپلو دیني او مذهبي عقایدو ته وفادار دي، نو په همدې اساس دې د سیمې او نړۍ ترهګرۍ او استخباراتي کړۍ د افغان وژلو له تمویله لاس واخلي. دوی په خلکو غږ وکړ، چې د خپلو ملي امنیتي ځواکونو او په لوبه کې له افغان حکومت څخه غوښ ملاتړ ته ادامه ورکړي او چانه ددې موقع ورنه کړي، چې د حکومت ملکي او نظامي مامورین چې د همدې ملت بچیان دي، په بمونو او ترورېستي بریدونو سره زیانمن کړي. یادو علماوو او مشرانو ژمنه وکړه، چې د سولې او ثبات د ټینګښت لپاره به دخوست هرې لرې پرتې سیمې ته سفرونه کوي، خلک به د اسلام د مقدس دین له نظره د سولې په ګټو ، اجرونو او اهمیت خبروي، ترڅو ددې ولایت هرګوټ د سولې د راوستو په لاره کې په اغېزمنه توګه عملي قدمونه واخلي. په دغو مراسمو کې دخوست د ولایتي اداري په استازیتوب د ولایت دمقام ویاند او د مطبوعاتي چارو مسوول مبارزمحمدخدران دخوست له دیني عالمانو او مخورو مشرانو مننه وکړه چې د سولې او امنیت د ټینګښت لپاره یې مهمه غونډه رابللې ده. دده په وینا دا ټول غونډې کولی شي، چې پدې ولایت کې سولې ، ثبات ، وروزګلوي، او غوره پرمختګ ته ښه زمینه مساعده کړي، خدران وویل دخوست ولایتي اداره ژمنه ده، چې د خپلو خلکو د سر او مال د خوندیتوب لپاره به خپلو تلاشونو ته دوام ورکوي او هغه خدمات به سرته رسوي کوم چې ددې ولایت د اسني پرمختګ سبب ګرځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

خونریزی های بعد از ولادت (PPH post partum hemorrhage)

تعریف

- خونریزی مهبلی که بیشتر از 500 ملی لیتر و یا به هر اندازه که باعث مشکلات سیستم قلبی و عایی گردد، میباشد
- خونریزی مهبلی بعد از ولادت ابتدائی و ثانوی
- واقعیت (FACT)
- مقدار تخمینی ضایعات خون ظاهراً کم میباشد، اکثراً نصف ضایعات واقعی
- خانم هاییکه اندازه هیموگلوبین شان کم باشد آنها کمتر ضایعات خونریزی را تحمل میکند

عوامل

- اتونی رحمی
- باقی ماندن پلاسینتا و یا یک قسمت آن
- پاره شدن رحم، عنق، مهبل، پرینیوم
- مشکلات در تخثرخون
- تدور رحم
- انتان (PPH ناوقت)

باید بصورت آنی و موثر تداوی گردد

- تمام کمک هاراکه میتوانید انجام بدهید
- بهترین تداوی عبارت از وقایه میباشد

تداوی ارزیابی عاجل

- ارزیابی برای علایم شرایط ذیل و اجرای اقدام مناسب قبل از رویدست گرفتن مراقبت بیشتر، صورت گیرد
- اتونی رحمی (رحم نرم (منقبض نمی باشد)
- پارگی های پرینیم، مهبل و عنق رحم
- باقی ماندن پلاسنتا و یا بعضی سگمنت های پلاسنتا در داخل رحم
- پارگی و یا دور خوردن رحم
- خونریزی زیاتر بعد از ولادت
- در صورتیکه علایم اتونی رحمی موجود باشد

- 10 یونت اوکسی توسین از طریق عضلی تطبیق گردد
مثانه تخلیه گردد، در صورت ضرورت برای شان کتیتر توصیه گردد
- در صورتیکه خونریزی ادامه پیدا کند
- توسط دو دست بالای رحم و یا بالای شریان اورتا بطنی فشار وارد گردد
- اوکسی توسیک اضافی مانند میروپروستول، ارگومیترین و در صورت موجودیت پروستاگلندین برای مریض تطبیق گردد
- اگر باز هم خونریزی ادامه داشته باشد بصورت عاجل باید مریض ریفر و انتقال شود
- در صورتیکه خونریزی متوقف گردد، باید اقدامات دیگری انجام شود و همچنان در هر 2 الی 3 ساعت هیموگلوبین مریض اندازه گیری شود

تطبیق اوکسی توسین دز اتونی رحمی

مضاد استطباب	دوز اعظمی	دوز ادامه	دوز و طریق تطبیق	ادویه
از طریق ورید حتی بشکل آهسته نیز تطبیق ننمایند بجز اینکه با مایعات تطبیق گردد	بیشتر از 40 یونت بصورت 0.02-0.04 یونت در یک دقیقه تطبیق ننمائید	20 یونت از طریق ورید در 1000 ملی لیتر سیروم به سرعت 40 قطره در یک دقیقه	10 یونت عضلی یا 20 یونت وریدی در 1000 ملی لیتر نارمل سالین به سرعت بیشتر از 60 قطره در یک دقیقه و یا 5-10 یونت بشکل آهسته از طریق ورید	اوکسی توسین
فشار بلند خون و موجودیت امراض قلبی	5 دوز (بصورت مجموعی 1 ملی گرام)	0.2 ملی گرام بعد از 15 دقیقه تکرار کنید و در صورت ضرورت بعد از 4 ساعت باز تکرار شود	از طریق عضلی یا وریدی بشکل آهسته به سرعت 0.2 ملی گرام	ارگومیترین

تداوی

- این یکی از اختلاطات تهدید کننده زندگی بوده که
- به رحم مساژ داده شود
- از طریق ورید مایع: با 20 یونت اوکسی توسین در یک لیتر مایعات، و یا او آر اس آغاز گردد

در صورتی که مریض با تداوی فوق جواب نداد دلایل دیگر اتونی دریافت گردد

رنځوریار فهیمه ولی

پرسیټامول د امیدوارو مېرمنو لپاره زیانمن دي

زمونږ خلک، چې دارو درمل بې احتیاطه کاروي او په ځانګړې توګه د درد او تبو لپاره پراسټامول د هر چا په جېب کې پرتې وي او داسې فکر کوي، چې دا خو یو ډول محفوظ او سالم درمل دی او هر څوک یې هر وخت کارولای شي، مګر ډاکټرانو په څېړنو طبي څېړنو کې ویلي، چې د پرسټامول له کارولو سره باید ډېر احتیاط وشي، په ځانګړې توګه ښځې باید د حمل پر مهال د پراسټامول له کارولو تر ډېره ځان وژغوري؛ ځکه چې دغه درمل د مور په خېټه کې د ماشوم صحت ته زیان اړوي. د ایډنبرا طبي پوهنتون په خپله تازه څېړنه کې ویلي، که د حمل پر مهال اووه ورځې په پرله پسې توګه پراسټامول وکارول شي، نو له دې سره د ماشوم بدن

«تستوستیرون» هارمون تولید بندېږي، چې له امله یې د نارینه ماشوم

د بدن غړو او صحت ته زیان اوړي. ډاکټران وایي، چې د حمل پر مهال باید د درد درمل هېڅکله ونه خوړل

شي او پرسټامول باید د سخت درد او اړتیا پر مهال ډېر لږ وکارول شي او هغه هم د متخصص ډاکټر په مشوره. د برتانیې ډاکټران وایي، چې پرسټامول په هغو درملو کې شمېرل کېږي، چې

حامله ښځې یې د سخت درد پر مهال د ډاکټر په مشوره خوړلای شي. مګر د دې تولو څېړو تر څنګ نوې طبي څېړنې وایي، چې د پرسټامول له خوراک سره د مور په خېټه کې د ماشوم لپاره تولیدي ستونزې پیدا کېږي. ډاکټران په یوه خوله دا وایي، چې د حمل پر مهال پراسټامول خوړل د نارینه ماشوم پر صحت ډېره بده اغېزه کوي او حامله ښځو ته د ډاکټرانو مشوره همدا ده، چې د سخت درد پر مهال هم یوازې د متخصص ډاکټر په مشوره پراسټامول لږ تر لږه وکاروي او تر ډېره باید هڅه وکړي، چې دردونه وزغمي.

مرض ویروسی ایبولا (EVD (Ebola virus disease

مرض ویروسی ایبولا (EVD) که بنام تب هیموراژیک ایبولا (Ebola Hemorrhagic Fever) یا به طور ساده ایبولا (Ebola) یاد میگردد و یک مرض شناخته شده ویروسی خطرناک برای انسانها و حیوانات دیگر میباشد، در سال 1976 میلادی برای اولین بار در سودان (Sudan) و کانګو (Dr congo) ظاهر شده و شیوع پیدا کرد

ایبولا (Ebola) یک مرض شدید و غالباً کشنده بوده که تا به حال برایش کدام تداوی مخصوص موجود نمی باشد و هم چنان تا به حال با واکسین هم وقایه نمی گردد تا از بمیان آمدن مرض جلوگیری گردد

این مرض در قسمت های مختلف افریقا باعث مرگ و میر یک تعداد زیاد افراد گردیده است و مرگ و میر از سبب این مرض بین 25% تا 90% و بطور اوسط در حدود 50% میباشد. بیشترین مرگ و میر در بین مریضی از سبب پایین آمدن فشار خون از سبب ضایع شدن مایعات بدن بمیان می آید که مشخصاً 16 - 6 روز بعد از ظاهر شدن اعراض بوجود می آ

پنج نوع شناخته شده ویروس موجود میباشد که از جمله انها 3 نوع آن بسیار خطرناک میباشد و زنجیرهای شدیداً خطرناک آن در حدود 90% باعث وفیات در انسانها می شوند

دوره تفریخ مرض دوره تفریخ مرض از 2-21 روز را در بر میگیرد و در این مریضان مرگ غالباً از سبب عدم کفایه چندین عضو (Multiple organ failure) و تکرور یا از بین رفتن انساج (Tissue death) بمیان می آید

اعضای که تحت حمله ویروس قرار میگیرند عبارت اند از

- حجرات کبدی (Hepatocytes) که اکثراً این حجرات دارای وظایف مهم میباشند و وظایف خود را از دست میدهند
- حجرات اندوتیلیال (Endothelial cells) که سطح داخلی اوعیه دموی را تشکیل داده است، از سبب تهاجم ویروس ایبولا تخریب میگردد
- حجراتیکه باعث phagocyte میشوند وظایف حجرات خون که باعث جذب و بلع particle های اجنبی میگردند، مختل میگردد

منبع مرض (Source) افریقا یک نوع مخصوص یک حیوان که بنام Fruit bat یاد می گردد، احتمالاً میزبان طبیعی برای ویروس Ebola دانسته شده است

انتقال مرض (Transmission)

این طور فکر میگردد که Fruit bat های مثتن، مرض را به انسانها منتقل میسازند هم چنان به صورت غیر مستقیم از طریق خوردن گوشت حیوانات دیگر (مثل گوشت آهو و شمپانزی یا گوریلا) که بواسطه Fruit bat های مثتن با ویروس ایبولا مثتن شده باشند، مرض به انسانها منتقل گردیده و انسانها به مرض مصاب می شوند

طریقه های که انتقال در آن ها ممکن میگردد قرار ذیل اند

- ✓ تماس بسیار نزدیک (close contact) با خون، افرازات، اعضاً و مایعات بدن حیوانات مثتن زنده و یا مرده
- ✓ مصرف کردن یا خوردن گوشت حیوانات مثتن با ویروس ایبولا
- ✓ وسایلی که با ویروس مثتن شده باشند و مورد استفاده قرار بگیرند

اعراض و علایم مرض اعراض و علایم مرض قرار ذیل میباشند

در مرحله اول شروع ناگهانی تب، بی اشتهایی، سرفه، سرخی چشم، مشکلات تنفسی، مشکلات بلع، ضعیفی شدید، درد عضلات، سردردی و گلو دردی بمیان آمده که با استفراغ، اسهال، اندفاعات جلدی (Rash)، مختل شدن وظایف کلیوی و کبدی و خونریزی های داخلی و خارجی تعقیب میگردد

وقایه از مرض Ebola از تماس با مریضان مشکوک به مرض ایبولا خود داری گردد و در صورت مواجه شدن با حوادث مشکوک تدابیر محافظوی اتخاذ گردد و لباس های محافظتی مثل ماسک، دستکش، لباس، چپن، عینک های محافظتی، پاپوش وغیره پوشیده شوند

تدابیر جلوگیری و کنترول از انتان باید روی دست گرفته شود یعنی وسایل بصورت مکمل و دقیق باید تعقیم و به صورت معمول و روتین مواد ضد عفونی کننده استعمال گردد

مریضان که مصاب به تب هیموراژیک ایبولا هستند، باید از تماس شان با اشخاص که تدابیر محافظتی برای شان مهیا نگردیده است جلوگیری صورت بگیرد از تماس با حیوانات که مشکوک میباشند خود داری گردد تا به حال کدام واکسین برای وقایه از مرض موجود نمی باشد

رنځوریار دوکتور محمد موسی «قانعي»
ترینر متخصص امراض داخله اطفال در شفاخانه صحت طفل اندراګاندی

محرقه (وچکی)

اپیډیمولوژي محرقه په هندوستان او په مختلفو هېوادو کې چې د حفظ الصحې شرایط خراب وي په اندیمیک ډول وجود لري. د ناروغۍ سببي عامل salmonella enterica,subspeciesenterica, serotypetyphi s.paratyphi A.s.paratyphi B.& S.pratyphi C څخه عبارت دي. د مثتن شخص په واسطه د ناروغۍ باسیل په تشوبولو او د کوبولو کې خارجوي چې د غذایي موادو او د اوبو د مثتن کېدو سبب کېږي، د ناروغۍ ناقل شخص کولای شي چې د ناروغۍ باسیل درې میاشتې وروسته هم محیط ته خارج کړي او کولای شي چې دریات وخت لپاره د ناروغۍ د انتقال سبب شي. دغه ناروغي د کال په هر فصل کې موجوده وي او اکثراً په توپسي کې واقع کېږي.

پتالوژي د سلمونیلا له بلع کولو وروسته د کولمو د مخاط څخه تیرېږي او د کولمو د ایلیوم برخه کې لمفوي انساجو ته ځان رسوي، د ناروغۍ د اعراضو په منځ ته راتلو کې د انتان د تعداد زیاتوالی، د معدې د تیزابو کموالی او د انتان ضد ځان ډول لري. د ماکروفاژ په واسطه باکتریاوې را اسارېږي تو د وینې د جریان په واسطه thoracic duct ته ورل کېږي چې د ابتدایي بکتریمیا په نوم یادېږي کله چې انتان وینې ته داخل شي د وینې د منځ ته راتلو سبب کېږي، انتان د وینې په واسطه په نورو اودهو کې مغز ته د دور پیریښت لپاره ځان رسوي، په ریتکولو اندوتیلیم سیستم کې په زیات مقدار سره د اورګانیزمونو خوشې کېدل د ثانوي باکتریمیا او د کلینکي اعراضو د منځ ته راتلو سبب کېږي په کولمو کې د مزمنو التهابي حجراتو د انفلټریشن لپاره په عضوه payers patches دي. د دوهمې هفتې په آخر کې د کولمو په لمفوي انساجو کې زخم پیدا کېږي. له یو سره نږدې د کولمو په mesenteric lymph nod پرسوب او موضوعي نکروزس پیدا کېږي، همدارنګه تورې کې congested او لویږي، د سږو د هوایي لارو التهاب منځ ته راځي، د کمزورې حفظ الصحې له امله د ښو د کو التهاب parotitis د ناروغۍ نورو ستنی اختلاطاتو څخه دي.

کلینکي منظره د ناروغۍ د تفریخ دوره 14-3 ورځې ده (3-60days) په هر عمر کې راتلی شي، خو له دوه کلنۍ څخه لاندې عمر کې نه راځي ځکه چې کوچني له مټني غذا سره نه مخامخ کېږي.

ناروغي اوله هفته د ناروغۍ اعراض په تدریجي ډول منځ ته راځي په ناروغانو کې step ladder pattern of fever منځ ته راځي چې په لوړو کې عام نه دي، په ناروغانو کې تبه په ناڅاپي ډول لوړېږي، سر دردي، کانګې او په ناروغ کې قبضیت، خو ځینې وخت کېدای شي چې اسهال او د ګېډې درد ولري، د ناروغۍ د ژبې څنډې بارداره او منځنی برخه یې صافه وي، په ماشومانو کې برېډي کارډیا ډېره عامه نه ده د تبې په وخت کې پلس ریټ لوړېږي د ناروغۍ په شپږمه ورځ جلدي رش لیدل کېږي د ناروغ په سږو کې crops او ربدل کېږي

ناروغي دوهمه او دریمه هفته د ناروغ څېره معمولاً پرېښانه توکسیک وي، د ناروغ تورې پړسېدلې او ستني متوره دي، د ناروغ په سږو کې رالونه اوریدل کېږي، که چېرې توکسیمیا شدید حالات غوره کړي نو د ناروغ شعوري حالت په مراوې او بې علاقې، ګنګس او بې سده وي همدارنګه بګېدل، لیونتوب او د جلدو ترشکېدو پورې د ناروغ حالت رسېږي

تشخیص د ناروغۍ تشخیص هټوګومونیک علامو په واسطه کېږي په اندیمیک ساحو کې هغه تبه چې د اوو ورځو څخه بې دوام زیات شي باید محرقې ته مشکوک شو که چېرې ناروغ ددې سره پرېګارډیا ولري نو تشخیص نور هم قوي کېږي او زیاتره وخت تو برکلوز له محرقې سره غلطېږي

لابراتواري معاینات

د وینې معاینه: د وینې معاینه اکثره نورماله وي او لیوکوسایټ اندازه نارمل حد څخه کمه وي همدارنګه ترومبوسایټوپینیا او پرېټین یوریا موجوده وي

کلچر په اوله هفته کې د وینې کلچر 75% مثبت وي، د هډوکي د مغز کلچر له 90% څخه زیات د ناروغۍ په تشخیص کې اهمیت لري په دغو ناروغانو کې د هډوکي د مغز کرنه مثبتي وي. د کولمو د تیوډینیم څخه د ځوځو د اخیستنه هم د ناروغۍ په تشخیص کې ډول لري، له دوهمې هفتې وروسته د کولو او تشو بولو کرنه هم مثبته وي بي سي آر (PCR)، د وینې د کرنې څخه حساسه معاینه ده

سیرالوجي ټست د ویډال معاینه د ناروغۍ د 7-10 ورځې وروسته 1/80 څخه زیات وي antibody titer(O) somatic antigen لوړوالی په حاد انتان دلالت کوي د antibodies (H) Flafellar antigen لوړوالی د ناروغۍ ډول موثره په ګوته کوي (typhoid or paratyphoid A or B)

تفریقي تشخیص

ملاریا، کاالدانه، لشمانیا، بروسیلوزس، سپسس، اکیوټ باکټریل اندوکاردیټس، انفکشن مونونوکلیوسیس، لیپټوسپیروسیس، السیراتیف جیجینوایټیس باید سره تفریق شي

درملنه

وصفي درملنه کلورامفینیکول 50-100mg/kg/day په څلورو دوزو له 10-14 ورځو پورې، امپي سلین 100-200mg/kg/day په څلورو دوزو بلدي، اموکسي سلین 100mg/kg/day په څلورو دوزو بلدي ورکول کېږي، کوټریمکسازول 6-8mg/kg/day او همدارنګه Furazolidone 10mg/kg/day هم په تاثیر لري. د شولهو له مخې د کلورامفینیکول استعمال د دوا په مقابل کې د مقاومت د زیاتوالي، د ناروغۍ د ریلپس، د هډوکي د مغز د توکسیستې او همدارنګه د مړینې کچه لوړوي.

هغه ناروغان چې له دوا سره مقاومت لري نو د دریم جینریشن سفالوسپورین په تاثیر لري، ceftriaxone 50-100mg/kg/day دورځې یو یا دوه ځلې له (5-7) ورځو پورې، cefixime 10-20mg/kg/day دوه ځلې د خولې له لارې د 7-10 ورځو پورې ورکول کېږي، fluoroquinolones هم ورکول کېږي خو د ماشومانو د هډوکو د غضروفو د تخریب له امله کوي نو ځکه یې استعمال محدود دی چې د خولې د لارې اندازه 20mg /kg day دورځې دوه ځلې او د رګ د لارې اندازه یې 10mg/kg/day دوه ځلې له 3-10 ورځو پورې ورکول کېږي، د دوهم جنریشن سفالوسپورین او امینوګلایکوسایډونه ورکول کېږي، که چېرې ناروغ د محرقې له امله شاک ته تللی وي، سټرویډ له دوزه ورکول کېږي لومړي 3mg/kg په تعقیب یې 1mg /kg ورکول کېږي که چېرې دوباره ریلپس وکړي نو ستروید دوز کېږي موږ ته هم اوږدېږي

تقویوي اهتمامات

د ناروغ ښه نرسینګ او ساتنه دې وشي، غذایي حالت ته دې توجه وشي، مایعات او الکترولایټ یې برابرشي، ځکې لپاره دې ناروغ ته اهتمامات ونیول شي.

د ناروغۍ د ناقل درملنه

د ناقل درملنې لپاره Ampicilline د 200mg/kg/day د خولې د لارې او یا سفټرياکسون، سیپروفلاکساسین د رګ د لارې 4-6weeks پورې ورکول کېږي

د اختلاطاتو درملنه

که د کولمو د وینې بهېدنه موجوده وي ناروغ ته دې وینه ورکړل شي که د کولمو سوري کېدنه موجوده وي ناروغ دې د جراحې ډاکټر ته ولېږل شي

وقایه ناروغ دې تجرید شي ناروغ دې تشې بولې او د کې بولې په مقلب ځای کې وکړي، خاورین د خوراک لوښي دې ضد عفوني شي او هغه ماشومان چې ورسره تماس ولري واکسین دې شي

ډاکټر میوند ترینر متخصص شفاخانه تخصصي خوست

ادب ، تاریخ او فولکلور

«افغانستان و بازار آزاد» کتاب له چاپه راووت

که په ظاهره د ازاد بازارمفهوم او ماهيت را وڅېړو، نو دا کلمه په عام ډول په اقتصادي سکتور کې د کاري آزادو فعاليتونو مجموعه ده، خو ترڅنګ يې په لږ او ډېره کچه په نورو برخو کې هم استعمالېږي چې وايي آزادي ده، ديموکراسي ده، وايه چې څه وايې او کوه چې څه کوې، په اقتصادي ډګر کې يې د استعمال موارد ځکه ډېر دي کله چې دازاد بازار نوم واورېدل شي، نو په ټيټه کچه داورېدونکي په ذهن کې په ورځينو چارو کې د پيسو په مقابل کې د اجناسو د راکړې ورکړې او تبادلې بهير ګرځي، خو په لوړه کچه بيا د ازاد بازار توليدي روابط د مولدينو او عرضه کوونکو په خود ارادېت کې څرګندېږي او په دې بازار کې يوازې دپانګوالو په لوړو اقتصادي فعاليتونو اجول کېږي يا په لنډه توګه په ازاد بازار کې ټول اقتصادي فعاليتونه بالکل اراده نه لري، مستهلکين او حکومت په دغه بازار کې د يو پر کنټرول حق او صلاحيت نلري، خو دغه بازار په هغو پرمختللو هېوادو کې چې لوړې پانګې لري ښکلي برېښي ځکه په پانګوالو هېوادونو کې اقتصادي مناسبات د عام ولس په ګټه په سيالۍ په مثبت لوري ميلان لري او هر پانګوال د ډګر د ګټلو لپاره داسې خدمات عرضه کوي چې د ملک او خلکو په ګټه يې وي

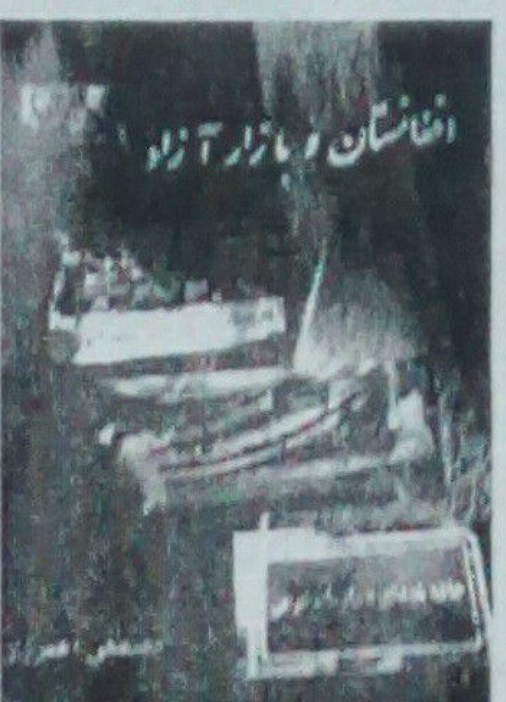

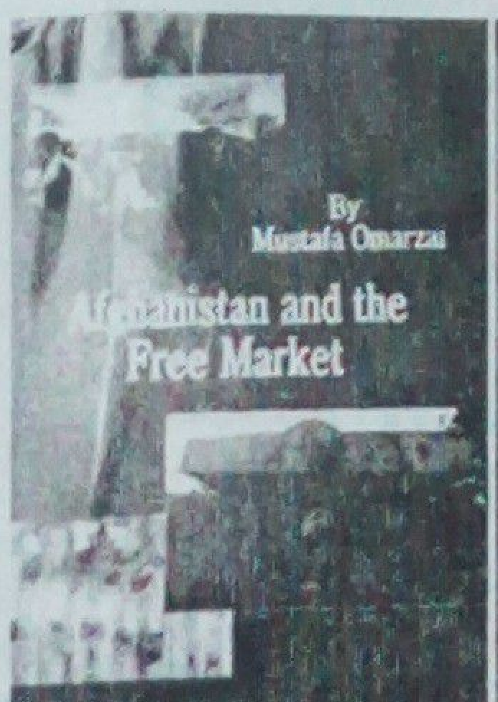

اوس را څو اصلي خبرې ته، که چېرې د آزاد بازار اصطلاح له اقتصادي محدودې نورو سياسي، فرهنګي او قومي اتحادونه لاره ومومي نو دا کلمه بيا په علمي مفهوم له خپل اصلي مسير نه انحراف کوي، نفي کېږي، وراني پېښوي او دخپل مفهوم پر خلاف سخته خطرناکه تمامېږي، ځکه دلته بيا ازاد بازار د بيان د ازادۍ، کاذب مفهوم اخلي او د بيان ازادي بيا په هغو هېوادونو کې چې چارواکي يې سياسي بلوغ نلري د شخصيتونو او قومونو دارزښتونو د جرحې وسيله ګرځي، ځکه په دغه ازاد بازار کې يا هغه څوک د ډګر د سر سړي ګرځي چې د ټوپک په زور سياست ډګر ته راغلي وي او يا هم له کوم بل پلوه معافيت ولري دغه کسان يا کړي، د نورو

ارزښتونو ته درناوی نه کوي. په دغه آزاد بازار کې بدماشان خپل برياليتوب يوازې په بدغونې او بدمشۍ کې لټوي او پر هغه څه فکر کوي چې د نورو خورونه په کښې نغښتي وي په دغه بازار کې په پوړينو شخصيتونو يوازې د يوه هېواد افراد او قومونه نه، بلکې په دښمن بدمرغه پروسه کې چې کله يا کله بدغوني ګاونډي هېوادونه هم د عاطفي او حس ګاونډيتوب تراکتونه شانه پريږدي زموږ د پورتني سرېزې مصداق د «افغانستان وبازار ازاد» په نامه د هېواد د پياوړي ليکوال او شونکي ښاغلي مصطفی عمرزي هغه ليکل شوی کتاب دی چې په دې وروستيو ورځو کې له چاپه را وتلی او موږ په ډېره ژوره توګه مطالعه کړی دی، په دغه کتاب کې زور ويونکي او هغه کسان چې د جهاني استکبار په ملاتړ مجازي قدرت ته رسېدلي ددوی کړنو ته په وضاحت

ورکړل شوي او په دغه محبث کې موږ په دغه نوي چاپ شوي کتاب مشبه کره کتنه هم کړې ده، ځکه پورتني موارد په دغه کتاب کې په ډېر علمي انداز کې څېړل شوي او تشريح شوي دي اوټول مندرجات يا منځ پانګه يې په پوره منطقي دلايلو ښکلي شوې ده او د زورورو د منفي اعمالو غندنه او ددوی د نړيوالو ملاتړو او هغو هېوادونو چې زموږ په ګاونډ کې پراته دي او ددغو کړيو په مرسته او بېغ ملاتړ د فرهنګي فعاليتونو تر عنوان لاندې لاسوهنې کوي، غندنه شوې ده، دغه کتاب په ۳۷ مخونو کې په افغاني دري په ۱۳۹۴ کال په ۳۹ عنوانونو کې چاپ شوی دی چې د ازاد بازار پر اقتصادي ماهيت نه، بلکې دازاد بازار په چوکاټ کې يې د بدغونو افرادو دګاونډيو او سيمې د نورو هېوادونو د منفي مداخلو او لاس وهنو په اړه علمي او ويښوونکې رڼا اچولې ده او دهغه چا پر اعمالو يې چې د دغه ملک بنيادي دښمنان دي شپه څېړنه کړې ده نو هغه يې د افغانستان خلکو ته وريږندلي دي ددغه کتاب مطالعه او لوستل ټولو هېوادوالو ته سپارښته کوم. افغانستان اوس په څرګنده توګه بې سرپوښه ديګ ته ورته دی چې د زمانو توپانونو هر ډول حلې او ځځلې پکې غورځوي که له شف شف نه تير شو، ګاونډيو هېوادوځيلو او پرديو پر دغه ملک هېڅ صرفه ونکړه او څومره يې چې وس و دومره زيان يې ورواړاوه. ځکه د افغانستان په مورد کې منفي حرکتونه نن دوی ته عبرت ښکاري او نړيوالې ټولنې هم لکه څرګنده يې چې ژمنه کړې وه له دغه ملک سره وفاداري ونه ښوده او دغه ملک يې لا په رسوايو کې دګاونډيو هېوادو لاسونو ته خوشې کړ

حيات الله حليم

خېړنپوه محمدعارف «غروال»:

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاينې لپاره ډېرې هلې ځلې وکړي

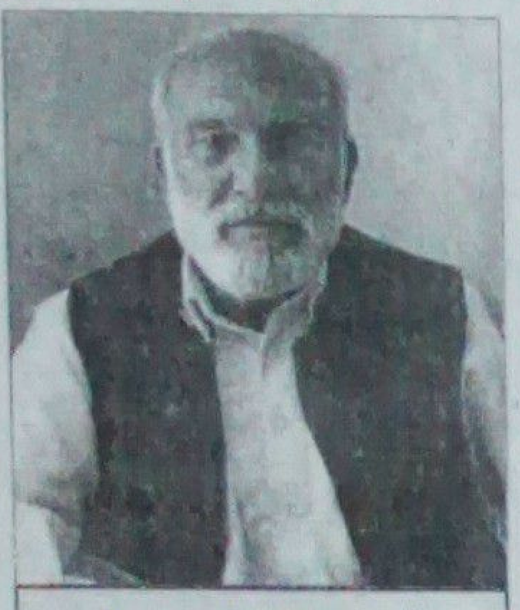

ښاغلي محمد عارف «غروال»

خېړنپوه محمدعارف غروال د افغانستان دعلوموا کاډمۍ د ژبو او ادبياتو د مرکز غړی دی او دپښتو ژبې د جوړې لپاره يې شل ټوکه پښتو ادبي او تاريخي کتابونه ليکلي دي. ښاغلي غروال عمر بوخ دی، خو بيا هم د پښتو ژبې د بډاينې لپاره يې ډېر وخت د کتاب ليکلو پر چارو لګولی دی، داچې دغه ليکوال تراوسه څو ادبي اثار ليکلي، په دې اړه هېواد ورځپاڼې ورسره مرکه کړې ده، چې ستاسې درنو لوستونکو پاملرنه ورته رااړوو

پوښتنه: تراوسه مو څو کتابونه په کومو برخو کې ليکلي دي؟

ځواب: يو اديب او ليکوال هڅه کوي چې دخپلې ژبې دبډاينې لپاره هغه څه خپلو خلکو ته وړاندې کړي، چې هغوی ورته اړتيا لري زه کله، چې پښتو ټولنې ته دغړي په توګه راغلم، تراوس مهال پورې مې داکوښښ کړی، چې دپښتو ادبياتو په اړه ډېرې پلټنې وکړم. ترڅو زموږ هغه شفاهي ادبيات، چې له زړو لولو پاتې شوي دي، پر هغو کار وکړم، په دې اړه مې يو اثر هم چاپ شوی دی: پښتو لنډکي يا لنډ شعر او يو مصرعي بيت دی، چې په هغه کې دلنډکي مفهوم دی، هم يوه ټولنيزه پروژه وه او همدا راز يو بل ديوان دحبيب الله ديوان دی، چې هغه هم زما په نامه نه، بلکې په مستعار ډول نشر شوی دی. دغه ديوان مقدمه او متن ما ليکلي وو يا چې زه له وطنه ولاړم او کلي راڅخه پاتې شو د ادبياتو ترڅنګ ځينې تاريخي کتابونه مې هم وليکل، چې يو له دغو کتابونو دغازي ميرک خان خدران د غورځنګ اثر دی ميرک خان خدران يو ملي او مجاهد شخصيت و او بل دميرې ملاصاحب و، چې دباجوړ يو غازي شخصيت و، د هغه دغزاوو او هلو ځلو په اړه مې هم يو اثر ليکلی او چاپ شوی دی بل دچکنور ملاصاحب دی، چې هغه مهال يې له انګريزانو سره جګړې کولې

غروال زياته کړه ددغو ټولو آثارو ترڅنګ دجهادي اياتو په اړه مې هم يو اثر ليکلی دی او هغه اشعار، چې دجهاد او مقاومت په اړه مجاهدو ليکوالو او شاعرانو ليکلي دي دهغو يوه مجموعه مې هم چاپ کړې ده زما دشعرونو درې مجموعې هم چاپ شوې او ويشل شوې دي دونو ټولو او له مجموعه دمونه او غمونه ترسرليک لاندې چاپ شوې او ويشل شوې ده سره يې پردې څه ژباړې

چاپ شوي دي او همدارنګه په ولسي ادبياتو کې دڅېړو شرنګ بل اثر دی، چې دهېواد دمعاصرو شاعرانو د کلام دنمونو هغه غور چاپ دی، چې دوطن ملي احساس او ټولنيز اړخونه په کې ډېر ښه منعکس شوي دي زما په دغه اثر کې زما نوم نه دی ليکل شوی ددې ترڅنګ مې په يوه بل پروژه کې ډېر کار کړی دی او درحمان بابا ديوان د انتقادي متن په برابرولو کې مې برخه اخيستې او هغه ما چاپ کړی هم دی نه ربانه کړه ددولت لواڼي ديوان هغه مې هم کړي دي، دا ددې لپاره، چې يوه ژبه هغه مهال بډايه ګڼل کېدای شي، چې دنورو ژبو دمعتبرو موادو دژباړلو چارې تر سره شي څه دهېواد په دننه کې او څه له هېواده دباندې زما دکتابونو شمېر کابو ۲۰ ټوکونه رسېږي، چې په دې کې په پښتو ادب کې دسولې انعکاس هم شاملېږي دغه اثر چاپ شوی دی

پوښتنه: دپښتو ژبې دادبياتو دبډاينې لپاره څه بايد وکړو؟

ځواب: ځوانان دې دپښتو ژبې دبډاينې لپاره خپل علم بشپړ کاندي دليکوالو دخېړنو او تحقيقاتو ترڅنګ پښتو ژبې ته دنورو ژبو دژباړلو له لارې دموادو ژباړل دپښتو ژبې په بډاينه کې ارزښت لري، که موږ په خپله ژبه کې مهم علمي آثار لرو، نو بيا به دې ته مجبورنه شو، چې نورو ژبو لکه انګريزي ته مخه وکړو په داسې حالت کې هغه څه ته، چې اړتيا پيدا کړو په خپله ژبه کې يې پيدا کولای شو، نو ژباړه زما لپاره ډېر ارزښت لري، چې له نورو ژبو پښتو ته ژباړې وشي او پښتو ژبه بډايه کړای شي

پوښتنه: پښتو ادبيات دډېرو څلورو لسيزو په پرتله څنګه ارزوئ؟

ځواب: دډېرو څلورو لسيزو وړاندې ادبيات او يا وروستي ادبيات دعمېرو له بېلو دورو سره پيل شوي دي، چې د سردار محمد داود خان له شهادت نه وروسته دغو ادبياتو دوه حوزې لرلې، يوه حوزه د کابل د حکومت تر واکمنۍ لاندې اوبله دهجرت دګلونو ادبي حوزه وه دغو دوارو ادبي حوزو [illegible] اودخپلو هڅو له مخې ليکنې کولې، داستانونه، ناکسي، او ناولونه ليکل کېدل په هرحال په دواړو حوزو کې پښتو ادبياتو ډېره وده وکړه که هغه ديوه رژيم په چوکاټ کې او که له هېواده بهر و محمدعارف غروال څرګنده کړه په دغو کلونو کې دومره آثار ديوولسي له اطه نه چاپېدل او اساناوي هم دومره نه وي په دغو دوو دورو کې دليکنو سانسور له مخه پورل شو، که څه هم، چې دهېواد په دننه دنظام په چوکاټ کې سانسور شتون درلود، خو دهجرت په چاپېريال کې دسانسور لمن ټوله شوه هر چا به، چې څه وليکل هغه چاپ کېدل يا وروسته، چې چاليکي کولې يا مشتي ناسفې، خو دکتابونو او دادبياتو په وده

۵ مخ

د انسانانو ډېرښه دوست او ملګری (کتاب) څنګه منځ ته راغی؟

په لرغونو زمانو کې کتابونه نه و پلرونو به خپلو ماشومانو او اولادونو ته هغه کيسې کولې چې په ياد به يې وې کله به چې داماشومان لوی او پلرونه شول دوی به بيا خپلو ماشومانو ته داکيسې کولې، په پايله کې به داکيسې له يو نسل څخه بل ته پاتې کېدې څرنګه چې داکيسې ډېرې زياتې وې نو په ياد پاتې کېدل يې دانسانانو لپاره ناممکن و اوځينې به هېرېدلې هم انسانانو يو څه ته اړتيا درلوده، چې ددې کيسو په ساتلو کې ورسره مرسته وکړي ځينو خلکو به کيسې په يوه لرګي باندې ديوې علامې په توګه نښانې کولې او ځينو به په تيږو باندې رنګه رنګه غونې جوړولې چې ديوې ځانګړې کيسې نمايندګي به يې کوله کله چې ليکل اولوستل رامنځته شول نو دکيسو ساتنه خلکو ته آسانه شوه په هغه وخت کې کومه آله چې دهغې په واسطه به يې پوښتنې ليکې يو ډول لرګی وچې نېره څوکه يې درلوده اودهغه په وسيله به يې په يوه نرمه ځمکه باندې نښه اويا رسم کاوه او يا به يې داخښته په داش کې پخوله چې ډېره پاتې شي، دا دکتاب په شکل نه، بلکې ديوې خښتې شکل يې درلود او په حقيقت کې دکتاب دمنځته راتلو پيل و

ځينو خلکو به خپلې کيسې دونو پرپوستکو او يا پاڼو باندې ليکلې. خو دا دوامداره نه وې کله چې به وچې شوې ماتېدې به، خو دپاپيروس دونې پوستکي نسبتاً زيات دوام درلود

تقريباً پنځه زره کاله پخوا دمصر خلکو دپاپيروس له ونې څخه يو ډول کاغذ جوړاوه اوترهغې وروسته بيا دحيواناتو پرپوستکو ليکل پيل شول ځينې نورو تصويرونه هم ورباندې زيات کړل په همدې ډول ډېره وړونکي کتابونه يې ترې جوړ کړل ځينو خلکو چې کيسې به يې لوستلای نه شوې دکتاب دتصوير له ليدلو څخه به ډېر خوشحالېدل په هغه وخت کې کتابونه ډېر لږ وو اويوازې شتمنو خلکو کتابونه اخيستلای شول او بس کله چې دچاپ ماشين په جرمني او کاغذ په چين کې جوړ شو دکتاب جوړولو کار ډېر آسانه شو نن دکتابونو دچاپېدو دزيات پرمختګ له کبله په ميليونونو انسانان له کتاب څخه ګټه اخلي کتاب دانسان لپاره ډېر ښه دوست او ملګری دی له کتاب سره ملګرتيا موږ دعادي وګړو له چاپېريال څخه دډېرو لوړو افکارو او تصوراتو نړۍ ته بيايي له نورو اوسنيو انسانانو سره مو ملګري کوي اودهغوی له فکر او نظر څخه موخبروي

عزيزه الکوزۍ

دژبو او ادبياتو دپوهنځي محصله

ګودر او لنډۍ

ګودر د پښتو د کلتور د کتاب هغه رنګينه پاڼه ده، چې له نوم څخه يې د سړي زړه ته ډېرخونه، مينه او ښکلا خپل ځان ورښکاره کوي او د پاڼستونو د يوې ټولګې په شان ورته ځان ښکاره کوي څرنګه چې دنوم څخه يې معلومېږي ګودر د پښتو يې سوچه کلمه ده او د پښتو په ټولو سيمو کې دګودر کلمه عامه ده کله چې موږ دګودر کلمه په خوله اخلو نو حتماً زموږ ذهن ته دپېغلې منګي او ماشيګري کلمې راځي دا هغه کلمې دي چې دپېغلو، ځوانانو، شاعرانو، سندرغاړو له خوا به داسې الفاظو او کلمو کې ستايل شوي چې انسان داورېدلو توان په ځان کې نه ويني چې په اورېدلو يې دځوانۍ جذبه او د مينې ولولې راپارېږي دپښتو په سيمه کې دګودرغاړه په ماښامنيو کې د پېغلو په ټولنو ګڼه ګوڼه ګرموي ځکه چې دا داسې ځای دی چې خپلې همزولې په کې جمع کېږي. ګودر چېرې چې ښکلې او مستې پېغلې د اوبو راوړلو په بهانه له خپلو همزولو سره د زړه خواله کوي، خوښي کوي، د خپلو مينو ديدنونه کوي ګودر د ويالې او چينې سره هغه ځای ته ويل کېږي، چې په هغه ځای کې د منګي خوله په اسانۍ سره د اوبو په واسطه ډکېږي او د هغه سره نږدې کورونه د خپلو ورځنيو اوبو د پوره کولو کار اخيستل کېږي، چې ګودر ته معمولاً نجونې ځي او ډېرې په خوښۍ دګودر څخه د اوبو راوړلو ته خوښېږي. څرنګه چې زموږ په وطن او په ځانګړي ډول د پښتو په سيمو کې د ښځو په تګ راتګ، مېلو او مستيو ته اجازه نه شته او نه هم په کې يې نه ګودر څخه کوم بل ځای شته دی، نو پښتنې نجونې ګودر خالته په دنيايي جنت کې شمېري، ځکه چې هلته د خپلو همزولو نجونو سره د زړه درې راوړنه شريکوي او د خپلو يارانو سره د ليدنې څخه خوند اخلي، څوک به کې نوی د يارانې تار غځوي او څوک په کې خپلو زړو يارانو ته ټينګښت ټاکونه ټري. دلته يوه پښتنه نجلۍ د خپل يار د ديدن لپاره په ځان تکليف مني او کوز ګودر ته اوبو پسې ځي، چې هغه د پښتو په قول په يوه تير دوه ښکاره کوي، چې وايي:

اوبه د هر ګودر خوږې دي
جانانه ستا دپاره کوز ګودر ته ځمه

دلته دګودر په بهانه د يار د ديدن کولو سرابېره د پښتنې نجلۍ د مينې سپېڅلتوب هم ځان ښکاره کوي، چې د خپلې مينې لپاره په ځان تکليف ګالي او د يار ديدن کوي په ګودر کې نه يوازې د نجونو خنداګانې او د بنګړو شرنګهار شتون لري، بلکې هلته دګودر څخه يوه څه لري په هغې سيمه کې چې ګودر ورته نه ښالومېږي، ډېر زلميان هم ليدل کېږي، چې د ډېرو نجونو په منځ کې د يوې نجلۍ د سالو څېره داسې په لنډۍ کې راځغلي:

پرګودر سور سالو ښکاره شو
ما وې دې نورو اوبو اور واخيست مينه

دلته د سالو يا ټکري سور والی او هغه هم د يوې داسې نجلۍ په سر چې په مستی ورځنۍ هاخوا دې خوا سر اخلي او دا ډېرې د خپل مين زړه زخمي کوي او يا هم کومو زلميانو، چې دګودر د غاړې د مستو نجونو کتار او ټولګه ليدلې وي، هغه بيا ځان دګودر د غاړې په شان غواړي، چې د نجونو د سرتاج شي او يا هم نجونې يې په خپل لاس راوشکوي او د زړه په سر يې کېږدي لکه چې وايي:

خاوند دې ما دګودر ګل کړي
چې څېنګې مې شوکوي سر کې مې ږدينه

دلته د هغه ګل يادونه شوې، کوم چې دګودر په غاړه وي او نجونې هغه راشکوي او په خپلو وېښتانو کې يې د مستۍ د نښې او د وېښتانو د ښايست لپاره ټوکوي، چې د خپل مين زړه پرې ټکور کړي يا هم ځينې مينان

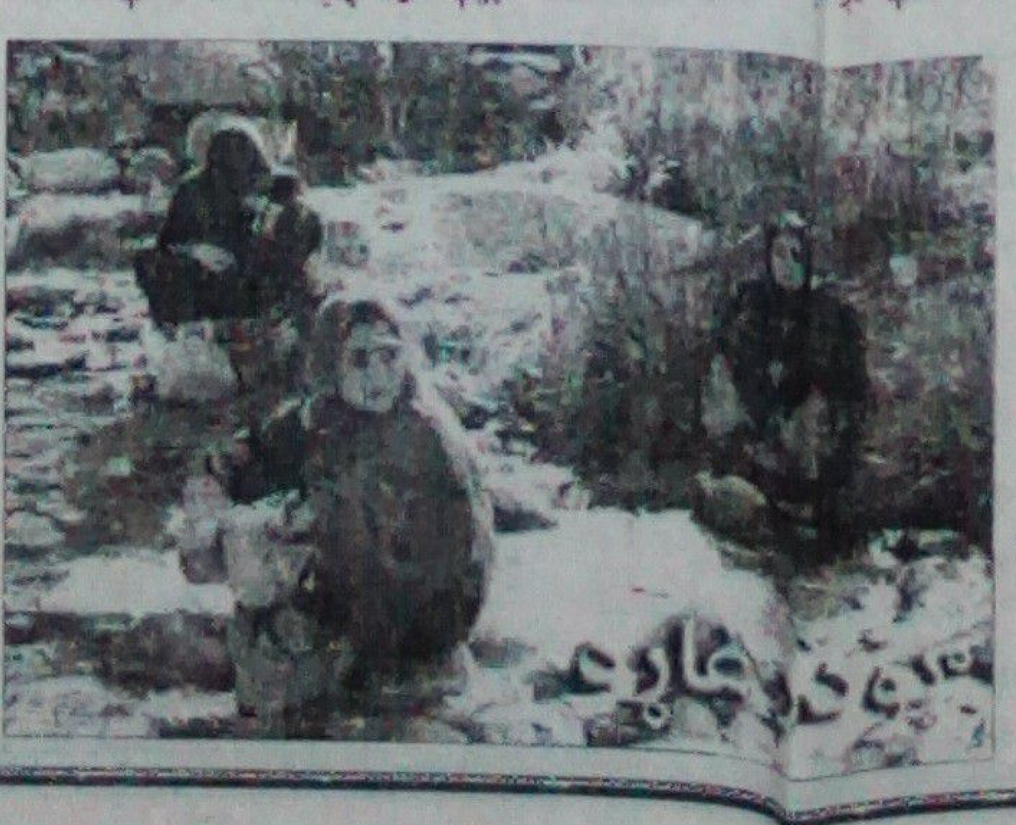

ګودر ته د ټولو انجونو او يا هم د ځوړه نجونو له تګ څخه سرټکوي او د خپلې مينې سره د بلې نجلۍ رانګ ورته ټکه ښکاري، لکه چې وايي:

په ګودر څه ټکه لوېدلې
چې کشره خور يې بدرګه ورسره ځينه

د پښتو د کلتور د کتاب له پاڼو څخه دا څرګندېږي، چې پښتنانه نجونې يوازې حتا ګودر ته په اوبو پسې هم نه ځي، يا يې کشره خور او يا هم کشر ورور ورسره ځي، خو دلته دا کشره خور دې خوار عاشق ته د ټکې په څېر راغلې، چې دی يې د خپلې مينې سره د همرازۍ څخه بې برخې کړی دی. نه څه هم د موږ څخه ځوړه او ډېرې څه نشته خو کله چې يوه نجلۍ په کور کې د مېړاو پلار له خوا ورته زد او بد وويل شي هغه خپل ډک زړه ګودر ته وړي او دا اوبو په غاړه دخپل زړه بړاس اوباسي. کله چې دګودر غاړه په شوا او سرورلګو ټوټه وي نو ځوانان يې بيا په شعرونو او لنډيو کې انځوروي.

پرګودر سور سالو ښکاره شو
ماوې دې نورو اوبو اور واخيست مينه

کله چې په ګودر دنجونو سره، سپين او شنه ټيکرې راغونډ شي چې ددوی دټيکريو درنګونو تيروالی دومره تېر وي چې داوبو رنګ هم ځان سره اړوي چې دلته دلنډۍ ويونکي هم دې ټکي ته اشاره کوي او وايي چې کله سور سالو په ګودر راښکاره شي دغه سور رنګ دومره تيزوي لکه داور تاو چې سړی سېزي که څه هم اوبه داور ضد وي خو بياهم هغه تاثيرات چې په سور سالو کې وي اوبه او اور ورته هېڅ دي.

يار مې ټوپک زه يې مرمۍ يم
په نورو غروګې يې وېشتم ورکه يې ګرمه

*****

ورشه د يار خبر دې واخله
چې يې د يدنه دي ساته ليوني شونه

*****

ما ز ديګر چېر ته وي چې نه وي
خورې ورې زلفې به يې بام ولاړه وي مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه او ټولنه

هغه هېوادونه پرمختګ کولای شي چې د ښځو لپاره يې د تحصيل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي

د ريوټونو پر بنسټ په پکتيا ولايت کې په ۷۰۰۰ محصلينو کې يوازې سل نجونې دي. پردې خبر په تيره ديوې واشنګتن مېشتې سپوږمۍ کاکړ او ديوه کابل مېشتي افغان سعد عمار ترمنځ بحث و ، د دوی دا بحث د بي بي سي د پښتو ويبپاڼې په بلنه د ويبناليک له لارې شوی چې دلته يې تاسو قدرمن لوستونکي د هېواد ورځپاڼې د ښځه او ټولنه ، په صفحه کې هم لوستی شئ:

سعد عمار:

په اوس وخت کې د افغانستان د مېرمنو لپاره لومړيتوبونه په څه ډول دي او هغه اداري يا افراد چې د ښځو د حقونو په نوم په رسنيو کې لوړ غږ لري د کومو لومړيتوبونو لپاره اواز اوچتوي زما په اند، تر اوسه د افغان مېرمنو او نجونو هغه لومړيتوب چې بايد ډېر بحث پرې شوی وای او ډېر څله غوښتل شوی وای هغه د تعليم او د ليک او لوست کچه ده.د ټيټوالي پرمختيا په باب ليکل شوي ،چې د افغانستان په کليو کې په ډېر کم شمېر مېرمنې او نجونې ليک او لوست کولی شي.شايد له د سلنې څخه هم کمې وي په ښارونو کې د ښځو د ليک او لوست کچه ۲۰ سلنه بودل کېږي، خو راپور وايي چې په دې سلنه کې د څرنګوالي او کيفيت ډېرې ستونزې شته، يوه عمده ستونزه په کې دا ده چې ښځينه ښوونکې نشته او که په کوم ځای کې وي، د هغوی د سواد کچه يا د ښوونې کيفيت لوړ نه دی. هغه اداري چې خان د مېرمنو د حقونو استازي يا مدافعين ګڼي، هغوی تر اوسه د ليک او لوست د ستونزې خبره په ښتيز ډول نه ده مطرح کړې، د هغوی اکثره غوښتنې په دې راڅرخي چې ښځو ته ولې په هرې پروسې کې کمه برخه ورکول کېږي.د مثال په توګه، څينو د ښځو د حقونو مدافعينو دا خبره مطرح کړې وه چې په کابينه کې دې ادو مرو ښځو ته زيانه برخه ورکړل شي.تاسې به خبر ياست چې د افغانستان په اوسنۍ کابينه کې د ښځو شمېر د امريکا او د برېتانيا تر کابينې ډېر دي په داسې حال کې چې په امريکا او برېتانيا کې د ښځو د ليک او لوست کچه ۹۹ سلنه ده. په امريکا کې يوه ورځ چا شکايت و نه کړ چې ۹۹ سلنه مېرمنې ليک او لوست کولی شي. خو د امريکا په کابينه کې يوازې درې مېرمنې ځاې لري، خو په افغانستان کې چې د ښځو د ليک او لوست کچه ۱۰ سلنه ده، دلته په کابينه کې په څلورو مېرمنو هم څينې اداري او فعالان خوشاله نه دي.همدارنګه، د افغانستان په ولسي او مشرانو جرګو (پارلمان) کې د ښځو سلنه د امريکا او برېتانيا د پارلمان نه لوړه ده. دا مانه جالبه ده چې د افغانستان له پارلمان د ښځينه غړو فيصدي د امريکا له پارلمان څخه لوړه ده.په افغانستان کې د ښځو او نارينه وو د ليک او لوست د سلنې توپير ۳۰ دی د دغه توپير د راکمولو په اړه تر اوسه ما داسې خوځښت نه دی ليدلی چې هدف په رښتيني ډول دا وي چې ښځې او سړي دې په يو انډول تعليم ترلاسه کړي زما په نظر ۳۰ سلنه توپير د ښځو او سړيو ترمنځ ډېر زيات دی.اوس اکثره د ښځو د حقونو فعالان دا خبره راپورته کوي چې په ستره محکمه کې

دې هرومرو ښځينه قاضيانې مقررې شي او همدارنګه څينې ولايتونه دې ښځو ته ورکړل شي په اوس وخت کې او د افغانستان د حالت په نظر کې نيولو سره، دا غوښتنې د مېرمنو ستونزې نه شي حلولی. اوس مهال لومړيتوب دا دی چې د مېرمنو د ليک او لوست کچه لوړه شي. د بي بي سي د تازه ريوټ پر بنسټ د پکتيا په پوهنتون کې ۷۰۰۰ محصلين زده کړې کوي او يوازې ۱۰۰ نجونې په کې محصلانې دي تر اوسه چا په دې اړه غږ نه دی پورته کړی چې ولې د نجونو ونډه د ولايتونو په پوهنتونونو کې کمه ده او نه يې چا د حل لارو باندې فکر کړی دی.زه د ښځو د کار، وظيفې او يا د لوړې څوکۍ مخالف نه يم، زه په دې نظر يم چې د لومړيتوبونو په انتخاب کې له دغه کار واخلو. مونږ نه په اوس وخت کې د کوم کار لپاره مبارزه په کار ده؟ په کابينه او ستره محکمه کې ښځې ډېرې کړو او که په ټول افغانستان کې د مېرمنو او نجونو د ليک او لوست کچه لوړه کړو؟ په کليوالو سيمو کې خلک په دې پوه کړو چې په نجونو باندې تعليم وکړي او ښوونځي ته د تګ اجازه ورکړي؟ شايد ځواب دا وي چې دواړه کارونه مهم دي په دې کې شک نه شته، خو لومړيتوب کوم يو ته ورکوو؟

سپوږمۍ کاکړ:

د ښځو استازيتوب په حکومتي او غير حکومتي ارګانونو کې او د نجونو زده کړې ته پاملرنه دوه بېلا بېلې موضوع ګانې دي.زه تاسو سره موافقه يم چې د نجونو د زده کړې په موضوع باندې بايد ډېر غور وشي، خو له دې خبرې سره مو ستونزه لرم چې اوس مهال پاملرنه بايد يوازې د نجونو د پوهنې لور ته واړول شي، نه د دوی کار ته په ۲۱ مه پېړۍ کې ايا موږ دې ته انتظار وباسو چې د افغانستان ټولې ښځې اول باسواده شي او يا لوړو دندو ته وګومارل شي؟اوس مهال دواړو ته بايد موازي پاملرنه وشي که موږ پر دې بحث وکړو چې کوم يو ته لومړيتوب ورکړو، دا به د وخت ضايع کول وي اوس افغانستان له هغې مرحلې راوتلی موږ بايد پر دې بحث وکړو چې څرنګه ښځو ته د تعليم او کار فرصت برابر شي، نه دا چې ايا د ښځو لپاره تعليم او کار ضرور دی او که نه ؟ او کوم يو ته بايد لومړيتوب ورکړو زه دلته څو ټکو ته اشاره کوم

لومړی: دا چې که په افغانستان کې د مېرمنو د تعليم او د ليک او لوست کچه ټيټه ده، دا ستونزه يوازې د ښځو د حقوقو مدافعين او هغه ښځې چې په حکومت کې دنده ترسره کوي نه شي حلولی.د پوهنې او د لوړو زده کړو وزارت بايد د دې کار لپاره منظم پلان جوړ کړي چې نجونو ته د درس ويلو زمينې برابرې شي او کورنۍ يې په دې پوهول شي چې د نجونو زده کړه څومره اړينه ده لکه د هلکانو.د ښځو تعليم ته بايد ډېر جدي کار وشي په تېره بيا هغه ښځې چې په کليو او بانډو کې ژوند کوي او د ژوند شرايط يې ډېر سخت دي څکه چې دغه ښځې د افغانستان اکثريت جوړوي.زموږ بحث په دې دی، چې په ګرديز کې د پکتيا پوهنتون ۷۰۰۰ محصلين لري، څه کم سل يې نجونې دي دا ولې؟ او دلته ملامت څوک دی؟ دلته ملامتي هغه کورنۍ لري چې خپلې نجونې يې لوړو زده کړو ته نه دي پرېښې ، ملامته هغه ټولنه ده چې فکر کوي ښځو ته لوړې زده کړې مهمې نه دي ګرم

هغه سخت دريځه اوريکي دي چې تل د نجونو د تعليم پر خلاف يې خلاف تبليغ کوي او هغه افغانان هم ملامت دي چې د سيمې د باورې امن د راوستلو په چارو کې مرسته نه کوي.د ښځو د حقونو فعالان دومره کولی شي چې د تعليم د اهميت په اړه خبرې وکړي او د ټولو تعليمي ادارو پام د ښځو او نجونو تعليم ته راواړوي دا د دوی لپاره شونې نه ده چې د هر کور دروازه وټکوي او کورنۍ دې ته وهڅوي چې خپلې نجونې او خويندې د ښوونې او روزنې مرکزونو ته واستوي که څه هم ملي ټولنې په خپل کار شي بوهېږي او په دې لړ کې لازم ګامونه اخلي، خو له دې سره سره بايد د هغوی پام د هغو سيمو لور ته واړول شي چې ستونزې په کې زياتې دي.هغوی فکر نه او مېرمنې بايد مخکې لوټاي دي له وهڅوو چې څلو سيمو ته د ورتګ لارې چارې وڅېړي. د ښځو او سړو سره مخامخ جرګې او مرکې پيل کړي او د ستونزو د کموالو او حلولو په هکله ورسره خبرې اترې وکړي. البته دا د يوې ورځې کار نه دی بلکې ډېر وخت او حوصلې ته اړتيا لري او په کار ده چې دواړه کاره موازي پر مخ لاړ شي. دا په دې مانا هغه ښځې او نجونې چې لوړې زده کړې او د کار تجربه لري، هغوی دې په حکومتي او غير حکومتي موسسو کې جذب شي او هغه نسل چې تر اوسه دلته پوړ ته نه دی رسېدلی، هغوی ته د زده کړې شرايط برابر شي.

دويم: دا چې که څه هم ښځې د افغانې ټولنې نيمايي برخه جوړوي، خو بيا هم په هر بهير کې د دوی لازمه ونډه له پامه غورځول کېږي. دا يو حقيقت دی، او له دې نه څوک سترګې نه شي پټولی. موږ وليدل چې ښځو په ورستيو انتخاباتو کې د سړو په څېر ونډه واخيسته که لوسمشرانو د ښځو رايې غوښتې ، نو په حکومت کې هم بايد برخه ورکړي په مېليونونو ډالر د افغانستان د مېرمنو په نوم ولګول شوي، خو که يې ډېره کمه او د ليک او لوست د کچې په لوړولو کې د پاملرنې څومره نه وه.د لومړيتوب بحث په دې مانا نه دی چې يوازې تعليم ته دې کار وشي او د مېرمنو لپاره دې د کار په فرصتونو ډېره نه کوي. د وخت او پيسو ضايع کول دي چې مېرمنې بې سواده پرېښودل شي او په مېليونونو ډالر د هغو بهرنيو او کورنيو سلاکارانو په معاشونو مصرف شي چې دلته د ښځو د حقونو د فعالانو په نوم کار کوي.د ښځو د حقونو د يوه سلاکار په معاش باندې د افغانستان په يوه کلي کې نجونو ته ښوونځي جوړېدای شي هغه سلاکار څلور شپه او ورځ په دې تېروي چې ښځې دې سترې محکمې کې مقررې شي او بل خوا زموږ د کليو نجونې بې تعليمه پاتې کېږي دا يوه جدي موضوع ده، او اوس مهال به زما لپاره لومړيتوب دا وي چې کليو کې نجونې بې تعليمه پاتې نه شي په کليوالو سيمو کې چې اکثره خلک يې د ليک او لوست سره اشنا نه دي او مېرمنې يې بالکل بې تعليمه دي، هغوی به څنګه د تعليم په ارزښت پوه شي. همدغه کسان بايد دا خپل کار وبولي چې د همدې پوهاوي لپاره مطش اخلي په دې کې هيڅ شک نه شته چې د افغانستان د ټولنې نيمايي برخه مېرمنې دي، خو دلته که د بېلګې په توګه د افغانستان وګړي ۳۰ مېليونه حساب کړو، نو

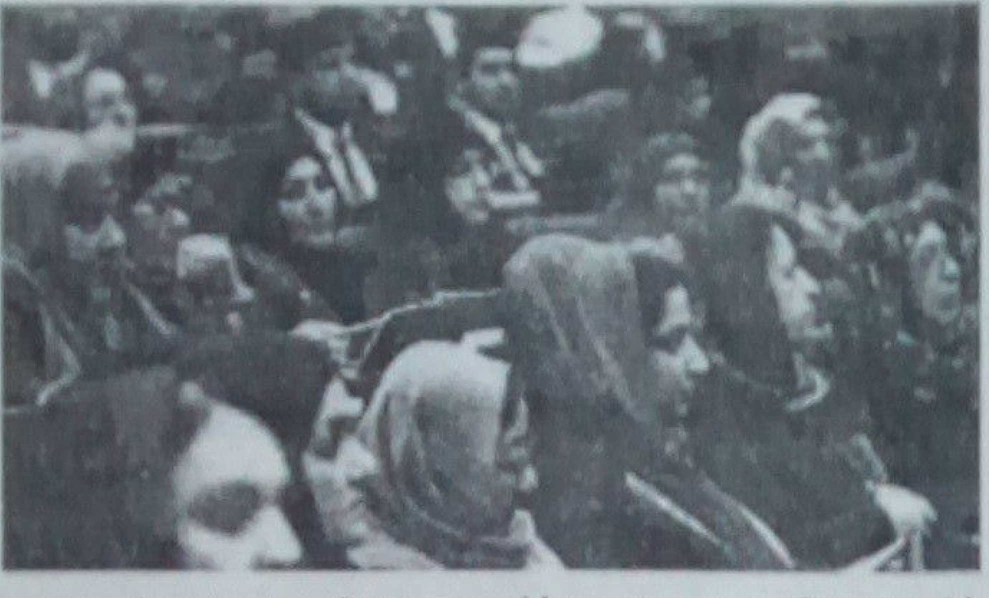

۱۵ مېليونه په کې مېرمنې دي په ۱۵ مېليونو مېرمنو کې يوازې لس سلنه مېرمنې ليک او لوست کولی شي، او هغو مېرمنو چې لوړې تحصيلات يې ترلاسه کړي وي، بيا يې فيصدي يې تر دې هم ډېره کمه وي.بل خوا هېواد کې د مېرمنو په پرتله د سړو د ليک او لوست کچه ۳۰ سلنه لوړه ده ، کله چې د ښځو او سړو تر منځ د ليک او لوست فيصدي برابره شوه، نو بيا په همغه انډول د حکومتي دندو د وېش خبره مطرح کېدای شي اوس مهال د امريکا په کابينه کې اووه ښځې او په ستره محکمه کې درې ښځې کار کوي په دې سربېره ښځې د واليانو، سناتورانو او استازو په توګه هم دندې ترسره کوي ښځې رئيسانې، مديرانې او مشرانې هم يې شمېره ډېره ده. هېواد د سړو په نسبت په حکومتي ارګانونو کې او په څينو غير حکومتي ارګانونو کې ښځې کمې دي، خو ښځې زيار باسي چې دغه تشه له منځه يوسي. د امريکا په هر شرکت کې دا هڅه کېږي چې څنګه د جنډر (ښځو او سړو) مساوات وساتل شي.ما دا هم د سړو نه اورېدلي چې اکثره ښځې د لياقت له مخې نه بلکې د دې لپاره جګو پوستونو ته ګومارل کېږي چې د جنډر موضوع حل شي که د افغانستان اوسنۍ کابينې ته وګورو نو دا مالومېږي چې اکثره وزيران حکومتي تجربه نه لري او يا هم کومې څوکۍ ته چې مقرر شوي ، تجربه يې نه لري دلته مو موخه سړي او ښځې دي زموږ په حکومت کې دلته په ډېرو لوړو پوستونو کې داسې سړي شته چې د ورسپارل شويو دندو د پرمخ وړلو وړتيا نه لري. په دا چې په لوړو دندو کې د ښځو ګومارل بايد سمبوليکه بڼه و نه لري او د لياقت او تجربې له مخې وي.

درېيم: دا چې که د تعليم موضوع زموږ لومړيتوب وي، نو لوستو ښځو ته د کار زمينه برابرول هم بايد زموږ لومړيتوب و اوسي څکه لکه سړو غوندې دوی هم بايد د خپلو زده کړو ثمره وګوري.همدارنګه ورو نجونو ته بايد سترې ښځې ور وپېژندل شي چې دوی يې د ايډيال په شکل خانته وبولي، زيار وباسي چې خان د هغوی درجې ته ورسوي.د يادولو وړ ده چې په امريکا کې هم تر ۱۹۲۰م کال پورې ښځو ته د رايې ورکولو اجازه نه وه، خو اوس ښځو د ژوند په ټولو ډګرونو کې پرمختګ کړی دی. په افغانستان کې هم بايد د ښځو ونډه په حکومتي او غير حکومتي موسسو کې ډېره شي څکه که مونږ د افغانستان پرمختګ غواړو نو د خپلو وګړو د نيمايي په حقونو کې دغه پرمختګ نشوني دي له درېو لسيزو جګړو وروسته اوس د دې وخت راغلی چې ښځې او سړي په ګډه دا هېواد آباد کړي په نړۍ کې هيڅ داسې پرمختللی هېواد نه شته چې پرته د ښځو له فعالې ونډې يې پرمختګ کړی وي په بل عبارت، نن سبا يوازې هغه هېوادونه پرمختګ کولی شي چې د ښځو لپاره يې د تحصيل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي.

سعد عمار

اوس مهال د افغانې مېرمنو لپاره لومړيتوب څه دی؟ دا ده چې د ښځو د حقونو فعالانو تر اوسه د نجونو د تعليم او مېرمنو ته په حکومت کې د لوړو پوستونو لپاره غږ په يو ډول نه دی پورته کړی. د مېرمنو د ليک او لوست لپاره چې څنګه په کار ده غښتلی يې غږ نه دی پورته کړی او د فعالانو دا نا انډوله مبارزه د دې لامل شوه چې په تېرو ديارلسو کلونو کې چې څنګه لازمه وه، هغسې د مېرمنو د ليک او لوست کچه نه ده لوړه شوې. فعالان يې د لوړو پوستونو لپاره غږ اوچتوي او د ليک او لوست فيصدي لوړولو ته يې کمه پاملرنه کوي نو دا زما په نظر په لومړيتوب کې تېروتنه ده.زه اوس هم په خپلې خبرې ټينګار کوم، کوم شور مشور چې په کابينې کې د ښځو د ونډې په سر دلته جوړ وايه هغه لوړو هېوادونو کې نه ليدل کېږي په داسې حال کې چې هلته د ښځو او سړو د ليک او لوست کچه سره برابره ده.د امريکا او برېتانيا مثال مې څکه راوړ چې هلته د ښځو او سړو د ليک او لوست کچه برابره ده خو بيا هم د ښځينه وزيرانو شمېر يې د افغانستان له ښځينه وزيرانو زيات نه دی. په کابينه کې زما اشاره وزيرانو ته وه. تاسې فکر کوم عمومي رياست او لويه څارنوالي هم وزيرانو کې شمېرلې ده يو ځل بيا ټينګار کوم چې پر لوړو دندو د مېرمنو د ګومارلو مخالف نه يم، بلکې دا د ټولنې ضرورت ګڼم. خو په خپل وخت او په تدريج سره کله چې د ښځو د ليک او لوست کچه لوړېږي په همغه کچه دې لوړ پوستونه هم ورکول کېږي، خو که د تعليم کچه يې ټيټه لوړېږي او د لوړو دندو لپاره يې څو برابره زيات شي او چېرې، نو دا يا زما په نظر يوه غير طبيعي او نا انډوله مبارزه ده. او دې ته زه په لومړيتوبونو کې تېروتنه وايم.

سپوږمۍ کاکړ:

ملورانډې ووېل چې د ښځو د تعليم په برخه کې بايد سړي او ښځې دواړه په ګډه کار وکړي حکومت، د پوهنې وزارت بايد په کليو او لرې پرتو سيمو کې د نجونو لپاره ښوونځي جوړ کړي په افغانستان کې داسې ښځې اوس هم ډېرې دي چې د ښځو د ليک او لوست د کچې د لوړولو په برخه کې کار کوي ښوونځي جوړول د پوهنې وزارت کار دی نه د دې وزارت کارکوونکي، سړي او ښځې، بايد په دې برخه کې منظم پلان جوړ کړي چې د هېواد ټولو نجونو ته د زده کړې مساوي زمينه برابره شي.دا سم خو په کابينه او پارلمان کې ښځې او سړي برابر نه دي، بلکې د ښځو کچه د سړو په پرتله ډېره کمه ده ايا تاسو فکر کوئ چې دا څلور څوکۍ په کابينه کې هم ښځو ته نه وای ورکړل شوې؟ په سړي سالاره ټولنه کې چېرته چې سړي فکر کوي بايد ټول واک د دوی په لاس کې وي، دا ډېره مهمه ده چې ښځې د خپلو حقونو لپاره مبارزه وکړي. ښځې د افغانستان نيمايي وګړي جوړوي او دا د دوی حق دی چې په حکومت کې ورته برخه ورکړل شي په اخر کې زه بيا هم تکراروم چې په نړۍ کې داسې هېواد نه شته چې د ښځو د فعالې ونډې پرته يې پرمختګ کړی وي موږ بايد لوستو ښځو ته د کار زمينې برابرې کړو او نالوستو نجونو ته د تعليم فرصتونه. نه سړي د ښځو پرته پرمختګ کولی شي او نه هم ښځې د سړو پرته د دوی ګډه فعاله ونډه يوه پرمختللې ټولنه جوړولی شي.

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاينې ...

کې يې ډېر رول ولوباوه

پوښتنه: کوم ځوانان ، چې پښتو ادبيات زده کوي ددې لپاره ، چې په راتلونکې کې ونوانېږي کتابونه وليکي اوپښتو ادبياتو ته وده ورکړي ورته څه سپارښته لرې؟

ځواب: ځوانان بايد خپل علم بشپړ کړي، خو چې ددوی علم پوخ نه شي نه يوه کتاب نه هغسې استنباط نه شي کولای لکه څنګه، چې ورته په کار ده کله چې علم پوخ شو يا دې هڅه وکړي، چې پښتو ادبيات چې په درېو مهمو دورو لکه لرغونې دوره ، کلاسيکه دوره اومعاصره دوره وېشل شوي دي، دلرغونې دورې ادبيات ، چې دامير کروړ جهان پهلوانه راواخلي يا تردې دمه ، څلورو دورو آثار ، چې مشهورو شاعرانو ، ليکوالو اومحققينو ليکلي اوټولنې ته يې وړاندې کړي دي هغه دې مطالعه کړي. دهغو آثارو په رڼا کې بيا دوی کولای شي چې دخپلې خوښې مضمون وليکي هغسې ورته لاره خلاصېدلې شي لکه ،چې يو سړک پوځ سيمې ته ليرشوی وي، خو پر سړک تګ يو چېل غواړي دهغه چېل دپوهې اوتحصيل له لارې ترلاسه کېدای شي کله چې ځوانان دخپلې اوتحصيل لپاره پوهه ترلاسه کړي يا په ډېري آسانې سره کولای شي علمي، ادبي او تحقيقي آثار وليکي ، چې وتوانېږي دپښتو ژبې ادبيات بډای کړای شي

هېواد _ نوري

پروين فيض زاده ملال ديوې بريالۍ شاعرې په توګه

عبدالهادي قريشي

پروين فيض زاده ملال د ۱۳۸۳ لمريز کال دجوزا په مياشت کې دکندهار دتاريخ په اوږدو کې په علمي- تحقيقي سيمينار کې ديوې مقالې اوشعر په ويلو په وځلېدله پروين ملال دپښتو په معاصرو ليکوالانو کې يوه پېژندل شوې څېره ده او په دې ډګر کې دخانګړې حق خاونده ده. نوموړې په ۱۳۳۷ ل کال دسلواغې په ۱۱مه نېټه دښکلي کندهار په درېيمه ناحيه کې دارواښاد عبدالشکور خان پوپلزي په کاله کې زېږېدلې ده. پروين ملال خپلې لومړۍ زده کړې له کوره پيل کړې، بيا يې دزرغونې انا په عالي ليسه کې تر ۱۲ ټولګي پورې زده کړې وکړې ، له دې وروسته د طلوع افغان، په تاريخي ورځپاڼه کې دپښتو ادبياتو دبرخې مسئوله شوه، بيا په ۱۳۵۱ ل کال کې په راډيو افغانستان اوله دې وروسته دافغانستان د ملي راډيوټلويزيون مرستياله او بيا پرېو ديره شوه نوموړې دخپل لوړ تخيل په درلودلو سره خپل درد، لوړتيا، روڼتيا او جمال دټولنې په وړاندې ايښې دی او په نظم اونثر سره يې ليکنې کړې، دی اودشعر دکلام يوه نمونه يې داده

دسپند پرهغې غاړه
زما د ورو واده دی
شپې نه خو وينې که ١٤
څه يې مثاله ستاشپې دی هلته
زما دپلا دکلا هسکه وڅوله
دآسمان ستورک په خپلو
څوکو اخلي
زما د ورور دنکريزو په شپه
دمازيګر سره شفقونه راوړي
شمله يې هسکه ده له هسک
نيتره
دسپين نرګس په شانې
ښکليو جامو کې لکه زيری دسبا
ځلېږي مخ نه يې هم آس ولاړ دی
پښه په رکاب کې ږدي
بابا يګړۍ کې ورته ګل لومې
ښکارې، چې دروميي اوله بر
کلي نه ناوې راوړي

د سپورټ نړۍ

پکتیا د افغانستان د کورني کريکټ اتلولي وګټله

[illegible]

لوبډلو تر منځ دغو سيالیو ته د ... ژالکوزي- باباى ملت نوم ورکړل ... په ۱۲ مه د دوشنبې په ورځ ختمې شوې، پايلوبه په يو سيمه ييز تلويزيون

شوې و. دغه سيالۍ له شاوخوا دوو اوونيو راهيسې روانې وې او د جون ... هم ښودل کېده. په دغو سيالیو کې د کابل، پکتيا، خوست، ننګرهار،

لغمان، پروان، کندهار او کندز ولايتونو لوبډلې ولوبېدې چې د ملي لوبډلو يو شمېر لوبغاړي هم په کې وو. د افغانستان د کريکټ بورډ په اعلاميه کې ويل شوي چې د دغو سيالیو هدف د کورني کريکټ وده او ملي لوبډلو ته د غوره لوبغاړو موندل وو. د دغه ټورنمنټ تر ټولو غوره توپ وهونکی يونس خان احمدزی، غوره توپ اچوونکی احمدضياء او طاهر خان د ټومول شول. د کريکټ د چارو شننونکي وايي هغه هېوادونه چې کورني کريکټ يې په روان وي، نړۍ ته هم ښه لوبغاړي وړاندې کولی شي. د يادولو وړ ده چې د کريکټ ملي لوبډلو ته يو شمېر لوبغاړي له همدغو کورنيو سيالیو څخه ور پېژندل شوي چې، رحمت شاه، حشمت شهيدي، نجيب خدران، شبير نوري، فريد ملک او يو شمېر داسې نور لوبغاړي يادولی شو.

د نجونو د واليبال لوبډلې د دولت ملاتړ غواړي

[illegible]

[illegible]

د سوريې په وړاندې د افغانستان د فوټبال د ملي لوبډلې ستره ماتې

سوريې د افغانستان د فوټبال ټيم له ۶ ګوله ورکړل د هېواد د فوټبال ملي لوبډله له کمبوډيا سره د سيالۍ لپاره ... هېواد ته رسېدلې د فوټبال د نړيوال جام د غوراوي سيالۍ کې سوريې افغانستان ته ماتې ورکړه د افغانستان ټيم د فوټبال د ۲۰۱۸

نړيوال جام ته د غوراوي لومړۍ مسابقه پر سوريې وبالله. دا مسابقه چې په امنيتي دلايلو د کابل پر ځای د جمعې په شپه د ايران په مشهد کې وشوه، د سوريې ټيم وتوانيد چې خپل افغان سيال ته شپږ ګولونه ورکړي. د افغانستان د فوټبال مسوولانو ويلي و

بېلابېلو وسله والو ډلو له لوري ټوټه ټوټه شوې، دومره ښه لوبه وکړي. افغان لوبغاړو، سره له دې چې په لوبغالي کې د افغان نندارچيانو شمېر خورا زيات و، ونه کړای شول چې سوريې ته کوم ګول ورکړي. افغانستان به درې نور مېچونه هم د خپل هېواد پر ځای په ايران کې وکړي. د اسيا د لوبې وچې د هېوادونو ټيمونه په ۸ ډلو وېشل شوي او په هر ګروپ کې پنځه ټيمونه له يو بل سره مخامخ کېږي. د افغانستان ټيم له سوريې، جاپان، کمبوډيا او سينګاپور سره په يوه ګروپ کې دي. د ۲۰۱۸ کال د فوټبال د نړيوال جام مسابقې به روسيې کې کېږي

چې دې مسابقې ته يې خورا ښه تيارې نيولې او ژمنه کړې وه چې سوريې ته ماتې ورکوي. ګومان نه کېده چې د سوريې ټيم، چې هېواد يې د

فلوید مي ویدر د نړۍ، ډېر شتمن لوبغاړی دی

امريکايي سوکوهونکي فلويډ مي ويدر د نړۍ تر ټولو شتمن لوبغاړی بلل شوی دی د نړۍ د شتمنو مجلې پر وينا په تېرو ۱۲ مياشتو کې مي ويدر د نړۍ په کچه تر ټولو لوبغاړو زياتې پيسې ګټلې دي. د کال د شتمنو لوبغاړو لېست ښيي چې په تېر يوه کال کې مي ويدر ۳۰۰ مېليونه ډالر ګټلي دي. وړی له دغو پيسو يې د يکېو پر وړاندې د سوک وهنې له مسابقې تر لاسه کړې دي. په مې مياشت کې د امريکا د نوېدا ايالت په مرکز لاس ويګاس کې د فلايډ مې ويدر او منې پکيو تر منځ په زره پورې سيالي تر سره

[illegible]

فلويډ مي ويدر، امريکايي سوکوهونکي ۳۰۰ مېليون ډالر، منې پکيو، فليپيني سوکوهونکي ۱۲۰ مېليون ډالر، کريسټيانو رونالډو، فوټبالر ۷۹ مېليون ډالر، ليونل مسي، فوټبالر ۷۳ مېليون ډالر، روګر فډرر، ټېنس لوبغاړی ۶۷ [illegible] لوبغاړی ۶۴ مېليون ډالر، ليبرون جېمز باسکټبال لوبغاړی ۵۴ مېليون ډالر، فيل ميکلسن، ګولف لوبغاړی ۵۰ مېليون ډالر، ټايګر ووډز ګولف لوبغاړی ۵۰ مېليون ډالر، کوبي براينټ، باسکټبال لوبغاړی ۴۹ مېليون ډالر لري

ايران محدود شمېر ښځو ته د ورزشي لوبو د ليدو اجازه ورکوي

[illegible]

[illegible]

نوي زيلاند انګلستان ته په ۳ وېکټو ماتې ورکړه

د انګلستان لوبډلې د بېچې له ګټلو وروسته د بېټينګ کولو پرېکړه وکړه او ټوله لوبډله يې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده نوي زيلاند په دريمه يو ورځنۍ کريکټ لوبه کې انګلستان ته په درې وېکټو ماتې ورکړه او د پنځو لوبو لړۍ کې ۲-۱ مخکې شو. انګلستان نوي زيلاند ته د ۳۰۳ منډو هدف وټاکه او مېلمه لوبډلې د کين وېليمسن او راس ټېلر د سليزو پر مټ دغه هدف په ۴۹ اوور کې د اوو لوبغاړو په سوځېدو پوره کړ. د دغه ستر هدف د پوره کولو لپاره د نوي زيلاند دوه لوبغاړي هغه مهال وسوځېدل چې د نوي زيلاند ټولې منډې ايله ۳۶ وې. خو وروسته د نوي زيلاند لوبغاړو لوبه کابو کړه او ويليمسن او ټېلر د ۲۰۶ منډو شراکت جوړ کړ چې کوربه لوبډلې ته په يو سرخوږي بدل شو.

ويليمسن له ۱۱۸ منډو وروسته د وايلي په توپ وسوځېد او ټېلر هم د وايلي په توپ په ۱۱۰ منډو له ميدانه ووت. د انګلستان لوبډلې د بېچې له ګټلو وروسته د بېټينګ کولو پرېکړه وکړه او

پر دريمه وېکټه له روټ سره د ۱۰۵ منډو ملګرتيا وکړه. د نوي زيلاند له لوري ټم ساوتي او بېن ويلر درې، درې او مېټ هينري دوه لوبغاړي وسوځول. تر دې وړاندې په اوول

ټوله لوبډله يې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده. د انګلستان له لوري ښه لوبه کپتان اېين مورګن وکړه، ده په ۸۲ توپونو د ۴ خلوريزو او ۲ شپږيزو پر مټ ۷۱ منډې وکړې. ده

کې په دويمه يو ورځنۍ لوبه کې نوي زيلاند انګلستان ته د ۱۳ منډو په توپير ماتې ورکړه. خو د برمنګهم په لومړنۍ يو ورځنۍ لوبه کې انګلستان بيا نوي زيلاند ته په ۲۱۰ منډو ماتې ورکړه.

بښايي روسيه او قطر د نړيوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي

په دې وروستيو کې د فوټبال نړيوالې اداره په مالي فساد تورنې چې له همدې امله د دغې ادارې نوی ټاکل شوي مشر هم استعفا ورکړه دومينکو اسکالا د فيفا نړيوالې ادارې چګپوړی چارواکي رسنيو ته د مالي فساد په اړه وويل چې چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې روسيه او قطر د نړيوال جام کوربه توب ترلاسه کولو لپاره د دغې ادارې مشرانو ته رشوت ورکړی وي نو دغه هېوادونه به د ۲۰۱۸ز او ۲۰۲۲ز نړيوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي. دا په داسې حال کې ده چې تېره اوونۍ د دغې ادارې د پنځم ځل لپاره ټاکل شوي مشر سپ بلاټر يوه ورځ وروسته له ټاکل کېدو استعفا وکړه

او د دغې ادارې ځينې چګپوړي چارواکي د مالي فساد په تور په مختلفو هېوادونو کې د پوليسو له خوا نيول شول. دومينکو اسکالا په دې اړه رسنيو ته

ووېل «که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې د نړيوال جام کوربه توب د دغې ادارې مشرانو او نورو چګپوړو چارواکو ته د رشوت او پيسو ورکولو له امله قطر او روسيې

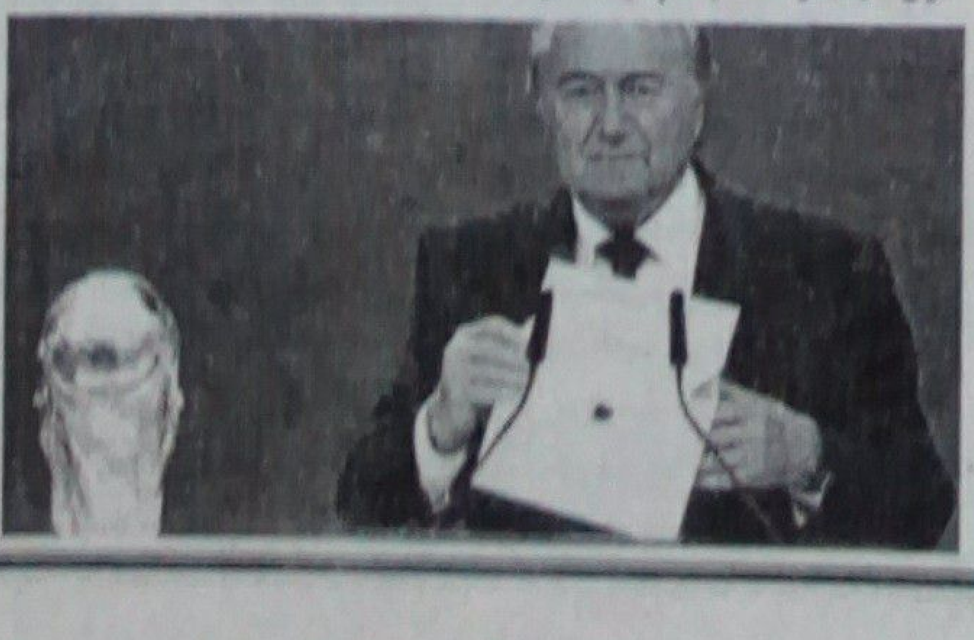

له ورکړل شوي وي نو په دې صورت کې به دغه پرېکړه لغوه شي.» اسکالا ټينګار وکړ چې تر دې مهاله په دغو دوو برخو کې د مالي فساد په اړه هيڅ ډول شواهد شتون نه لري او دغه اداره کوښښ کوي چې په دې برخه کې خپلو څېړنو ته ادامه ورکړي. خو ورځې وړاندې هم د فوټبال د نړيوالې ادارې اووه چګپوړي چارواکي د مالي فساد په تور د جرمني په زوريخ ښار کې د پوليسو له خوا ونيول شول. د فيفا ادارې نيول شوي کسان د هغو ۱۲ کسانو له ډلې څخه دي چې د امريکايي محکمې له خوا په مالي فساد تورن شوي. دغو ۱۲ کسانو تېرو ۲۲ کلونو کې ۱۵۰ مېليونه ډالره د رشوت په ډول ترلاسه کړي.

ډیونټې والډر د درانه وزن سوک وهنې اتلولي وګټله

امريکايي سوکوهونکي ډيونټې والډر د نړيوالې سوک وهنې د

امريکا د الاباما ايالت کې ترسره شوه. ۲۹ کلن ډيونټي والډر تېره

ورکړه. دا لومړنی امريکايي سوکوهونکی دی چې له ۲۰۰۷ کال راهيسې د درانه وزن اتلولي ګټي. ده تراوسه ټولې ۳۴ لوبې کړې چې يوه يې هم نه ده بايللې. ۳۲ کلن مولينا دوه لوبې بايللې او والډر دی د لوبو په څلورم او پنځم پړاو کې له پښو وغورځاوه. دوه متره جګ والډر کېدای شي له والډيمير کليچکو سره لوبه وکړي چې له ۲۰۰۴ کال څخه يې ماته نه ده خوړلې او د نورو کمربندونو اتلولي لري.

درانه وزن اتلولي، ايرک مولينا ته په ماتې ورکولو وګټله. دغه لوبه د جنوري مياشت ببرمن ستيورني سره مسابقه لرله او هغه ته يې ماته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصاد او سوداګري

پیام محترمه بی بی گل غنی به مناسبت تجلیل از روز جهانی زنان:

نقش زنان را باید محدود به بچه دار شدن نسازیم

وزارت امور زنان به افتخار روز مادر کنفرانس علمی را تحت عنوان «زنان، ایثار، صلح واعتماد سازی» بتاریخ ۲۴ جوزا سال روان در هوتل کابل ستار تدویر نمود. در این کنفرانس هیئت رهبری وزارت امور زنان، اعضای ریاست عمومی اداره

اساسی وقانون مدنی زنان افغان در امور اجتماعی وسیاسی سهم فعال داشته واراده ما اینست که این سهم گیری افزایش یابد.

به تعقیب دلبر نظری وزیر امورزنان با ابراز مراتب تبریکی وتهنیت به مناسبت روز مادر وتوضیح جایگاه

میباشد.

وزیر امور زنان خطاب به مادران افزود: مسئله صلح و ثبات درکشور وابسته به شما وفرزندان شما ست شما میتوانید فرزندان تانرا جهت دفاع از دین، وطن ونوامیس ملی تشجیع وترغیب نمائید شما هستید

درپرورش نسل نو موفقیت های بدست آمده در زندگی مدهون زحمات مادر عنوان گردیده است. در این پیام ذکرگردیده است، که برگزاری مراسم وتخصیص یک روز برای تقدیر از مقام مادر، نمیتواند کمترین رنج وزحمت او راجبران کند. درحقیقت برگزاری چنین مراسمی، فرصت وانگیزه ای است تا به یاد بیاوریم که از نوبه حقوق مادر توجه کنیم و به مقام ومنزلت اوبی ببریم ونقش او را تنها به بچه داری محدود نسازیم. درپیام بانوی اول به احترام مادر تاکید شده، تا درسطوح مختلف زندگی به نقش وجایگاه شان توجه صورت گیرد. همچنان از نهاد های مختلف درخواست گردیده است تابرای احیای مقام مادر در این روند سهیم گردند ونهادهای تعلیمی وآموزشی، قضا ونهادهای فرهنگی واجتماعی باید تلاش نمایند تا تبعیض درحق مادران را از میان برداشته نقش آنان را تقویت کنند.

متاقباً صدیقه بلخی سناتور وعضو شورای عالی صلح، شیلا صمیمی عضوشورای عالی صلح، فتانه اسحاق گیلانی رئیسه اجتماع زنان و رحیم الله مجددی رئیس جی،اس،اس،پی در رابطه به اهمیت زنان در امور صلح، نقش مادران وحمایت دولت دآوردن صلح، ثبات واهمیت حضور شان در روند صلح در کشور تاکید نمودند. قابل تذکر است که این کنفرانس علمی سه روز ادامه خواهد یافت و روی موضوعات پلان عملی ملی برای زنان صلح وامنیت مصالحه ونقش زنان درپروسه صلح اعتماد سازی تقویت اعتماد زنان، جایگاه حقوقی زن به عنوان مادر از دیدگاه بشریت، کنوانسیون حقوق مدنی وسیاسی زنان در رسانه ها وسائر موضوعات مربوط بحث علمی صورت خواهد گرفت

آصفه «سعادت»

امور، کمیسیون های امور زنان مشرانو جرگه، ولسي جرگه ومولین عالی رتبه وزارت خانه ها و روسا و مدیران حقوق ریاست های امور زنان ولایات کشور اشتراک ورزیده بودند.

درآغاز این کنفرانس علمی پیام جلالتماب محمد اشرف غنی رئیس جمهوری کشور توسط محترم اسدالله غضنفر قرائت گردید. درپیام ضمن ابراز تبریکی به مناسبت تجلیل از روز مادر ومقام مادر در ارشادات دینی ما و در رابطه به مقام مادر ارج گذاشته شده است ودر احادیث نبوی چنین ذکرگردیده است، که بهشت زیرپای مادران است. متاسفانه درکشور ما ملیون ها مادر هنوز هم به سبب فقر، جنگ و خشونت از نعمات زندگی محروم اند ودربیچاره گی وپریشانی بسر میبرند. درقسمت دیگر ی از پیام رئیس جمهوری باور مندی به فردای روشن وتعهد درجهت فراهم آوردن شرایط بهتر زندگی برای مادران وخواهران آمده است. امروز ملیون ها دختر به مکتب میروند، که نوید دهنده فردای بهتر است وهمچنان به برکت آزادی های داده شده توسط قانون

ومقام مادران در ارشادات قرآنی، احادیث نبوی و تلاش های مادرانی که درمسیر پرورش وتربیت سالم فرزندان شان جهت انکشاف واعتلای کشور سعی و تلاش خستگی ناپذیر را به خرج داده اند تقدیر گردیده واز ارگانهای دولتی، نهاد های ملی وموسسات بین المللی خواست تا در راستای بهبود وضعیت مادران درکشور با راه اندازی برنامه های گسترده وموثر صحی، اقتصادی واجتماعی با وزارت امور زنان همگام شوند و از این قشر انسان ساز حمایت نمایند.

وی افزود: امسال متفاوت تر از سال های دیگراز روز مادر با تدویر محافل وتوزیع تحایف ونیز با تدویر کنفرانس علمی وتخصصی تحت عنوان زنان، ایثار، صلح و اعتماد سازی تجلیل به عمل آمد. هدف از بزرگداشت از روز مادر درهمه قاره ها وقرن ها ادای احترامات مخلصانه فرزندان به مقام والای مادر است، که ناجی زندگی نسل ها بوده و از زمان زندگی هابیل وقابیل تا امروز مادر درتکاپوی جلوگیری از سرکشی میان فرزندان

که از انحرافات فرزندان تان جلوگیری کرده آنها را با حس و روحیه خدا پرستی وحب الوطن تربیت مینمائید. درواقع شما بنیان گزاران واقعی یک کشور با ثبات وملت واحد و یک پارچه ومایه افتخار افغانستان هستید زیرا فرزندان شما همیشه شجاعت، پایداری وبرد باری شما را به یاد خواهند داشت.

وزیر امور زنان این وزارت را مکلف برعملی ساختن تعهدات دولت به اساس ماده ۵۴ قانون اساسی مطابق به اهداف و وظایف دولت مبنی بر نظارت از ارائه خدمات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و مراقبت از مادران وز نان کشوردانسته و از مادران درخواست نمود تا نسبت به کیفیت تربیت فرزندان شان توجه نموده، وبا رعایت عدالت درمیان فرزندان پسر ودختر خویش سرمشق صلح وعدالت دراجتماع باشند.

متعاقباً پیام محترمه بی بی گل غنی را محترمه اناهیتا حیدری مشاور وی به خوانش گرفت. دراین پیام چنین تذکر یافته است: درجهت روزمادر و قدردانی از زحمات مادران

ګنو نړیوالو ادارو له اداري فساد سره د مبارزې په برخه...

بېلابېلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس مهال د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي. د اداري فساد پر ضد د مبارزې د

بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او مؤلیت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ. جمهور رییس محمد اشرف غني د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالۍ تګلارې تطبیق کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې

نې پایلې لرلې وي. جمهور رییس همدارنګه له یادونو بنسټونو وغوښتل چې د افغانستان د اسلامي جمهوریت نظام ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې ځای پر ځای کړي. جمهور رییس غني د دغې لیدنې په پای کې د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د مؤثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ.

د قضا د ستاژ دورې ۲۰۶ تنو فارغانو د محمداشرف غني...

ټول امانت، صداقت او بې طرفي به د قضا دنده ترسره کوي او د اسلامي شریعت، اساسي قانون او د هېواد د ټولو قوانینو حکمونو ته درناوی لري او تطبیقوي به یې. د دندې رازونه خوندي کوي، په مستقیم یا غیر مستقیم ډول خیانت، حق تلفي، بې عدالتي، قانوني سرغړونه به نه کوي او بدې به هم نه اخلي. جمهور رییس محمد اشرف غني د لوړې له مراسمو وروسته نوېو مقرر شویو قاضیانو ته د مبارکي ویلو په ترڅ کې وویل، چې ټن تاسو ته مهمه دنده وسپارل شوه، لومړنی قاضي د اسلام پیغمبر و او له هغه وروسته خلفای راشدینو دغه لوی مقام او مهمه دنده په غاړه لرله. جمهوررییس غني وویل، د افغانستان وجودي فلسفه د اسلام مبین دی او د دغه دین بنسټ عدالت تشکیلوي. نوموړي زیاته کړه، چېرې چې عدالت نه وي هلته سوداګري، کرنه، اردو او د حکومتوالۍ نظام دوام نه شي کولی. جمهور رییس ټینګار وکړ چې په زور ولاړ نظامونه موقتي او عدالت تلپاتې وي. په کوم

هېواد کې چې قانون او عدالت نه وي، نو هلته ثبات هم نه راځي. محمداشرف غني څرګنده کړه، د عدالت معیار دادی چې ښځه او سړی، شتمن او بې وزله، مسلمان او هندو د قضا د نظام پر وړاندې برابر وي. جمهور رییس د ۴۲ تنو ښځینه قاضیانو حضور چې له ټولو قاضیانو سره یې د وفاداري سوګند یاد کړ او همدارنګه د هېواد په عدلي او قضایي ادارو کې د ۲۲۵ تنه ښځینه قاضیانو په شتون خوښي څرګنده کړه او هغوی یې د افغانستان لپاره لوی ویاړ وبلل. جمهور رییس له اداري فساد سره مبارزه، په ځانګړي ډول په عدلي او قضایي چارو کې د حکومت له لومړیتوبونو څخه یو مهم لومړیتوب وباله. جمهور رییس غني دېته په اشاري چې د هېواد د درې قواوو تعادل بنسټیزه اړتیا ده وویل، زه د اساسي قانون له مخې د خلکو لومړی خادم یم او درې واړو قواوو ته په برابر نظر ګورم. جمهور رییس وویل، په دویمو سلو ورځو کې به عدلي او قضایي ارګانونو ته جدي پاملرنه وشي.

«په عدلیې په وزارت کې...

د کادرونو په روزنه او په نورو برخو په تېره بیا دماشومانو داصلاح او روزنې دمرکزونو دحالت په به والي کې له دغه وزارت سره مرسته وکړي. په پای کې دنړیوال بانک رییس وویل هلې ځلې به وکړي چې طرحه شوې ستونزې حل شي.

باختر

د شهید مزاري او...

برخه کې عملي اقدامات تر لاس لاندې ونیسي او دلتیجو په باب دې دملي امنیت شورا ته رپوټ وړاندې کړي. امنیتي ارګانونه موظف کړی شوي دي په هغو سیمو کې چې اوسېدونکي یې له دې پلوه خورېږي ځانګړې امنیتي پلانونه طرحه او عملي کړي. دجمهور رییس مرستیال دکتنې دبرخه والو دنورو غوښتنو په ځواب کې وویل په بېلابېلو برخو کې دخلکو دغوښتنو اومطالباتو تحقق د ملي وحدت دحکومت مکلفیتونه دي.

باختر

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو...

خو دهغوی کسان باید له وړتیا وو څخه برخمن وي، دا په بشپړه توګه دملي ګټو پرخلاف ده، چې د سولې په بدل کې دې دهېواد دتاریخي اوقسم خوړلي دښمن په خوښه او باداری په افغان حکومت کې طالبانو ته داسې ونډه ورکړل شي، چې له ملي ګټو سره په ټکر کې وي. دغه راز افغان حکومت په هېڅ توګه دا واک او اختیار نه لري، چې دسولې په بدل کې دې خو ختیځ ولایتونه طالبانوته ور وبخښي. افغانان دډیورنډ او ګنډمک کرغېړن تړونونه په یاد لري، دهغو تړونونولانجه

لاختمه نه ده او زیات ناوړه عواقب یې زېږولي دي. افغان طالبان باید په خپله دې ته پام وکړي اوکه له هغوي سره دهېواد اوولس غم وي، نو ددښمن داډول ناوړه طرحې دې ناکامې کړي. څکه یوې پاکستاني رسنۍ اېکسپرېس خبر ورکړي، چې دافغانستان دسولې په روانه پروسه کې وسله والو طالبانو ته دکابینې د ۳۰ سلنه وزیرانو او د دریو ولایتونو ورکړې وړاندیز کېږي. دا وړاندیز دافغانستان د واحد، یو موټي او خپلواک هېواد دتجزیې په مانا دی، چې په هېڅ توګه به

یې افغان ولس ونه مني افغان حکومت او طالبان باید دې ته پام وکړي اومفرضو کړیوته دا واک او اختیار ورنه کړي، چې دسولې دا وروستی هلې ځلې بدنامې او ناکامې کړي اودسولې دغه خبرې دافغانستان دتاریخي دښمنانو دناوړو دوه مخواودرواغجنو پالیسو ښکار شي. افغانان دې ته په تمه دي چې دناروې په پلازمېنې اوسلوکې دافغان دولت او افغان استازو ترمنځ دسولې دوه ورځنۍ خبرې چې سرله پرونه پیل شوې، مثبتې پایلې راونغاړي اودېرپالیښوب لړېدونه ورسېږي.

افغان اعلانات

د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي وژل شوی دی

د ولایتي پولیسو یو ویاند ویلي چې د شمالي ولایت بدخشان لپاره د طالبانو یو ګومارل شوی والي له خپلو ۱۳ ملګرو سره ووژل شو. د بدخشان د امنیې قوماندانۍ ویاند، لعل محمد احمدزي وویل «د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي مولوي امان الدین، په جرم ولسوالۍ کې د دوشنبې په ماښام ووژل شو.» احمدزي وویل چې په وژل شوو کسانو کې «اته تنه بهرنیان» هم شامل دي. هغه زیاته کړه: «کله چې یاغیان په یوه کور کې سره را ټول شول پر هغوی د خرخې الوتکې په واسطه بمبارې وشوې.» هغه یادونه وکړه چې په برید کې ملکي وګړو ته کوم تاوان نه دی رسېدلی. رپوټونه وایي، چې د کندز له ولایت په چاردرې ولسوالۍ کې هم د طالبانو او امنیتي ځواکونو تر منځ نښتې رامنځ ته شوې دي. د پولیسو یوه محلي چارواکي ویل چې یاغیانو پر اطرافي پوستې برید وکړ او نږدې شپږ پولیس یې ووژل. په کندز کې ضابط نورالله وویل چې دغه پېښه په چهار درې ولسوالۍ کې د دوشنبې په ماښام رامنځ ته شوه. هغه وویل چې په دغو نښتو کې اووه یاغیان هم وژل شوي دي هغه زیاته کړه: «دغه اطرافي پوسته اوس د یاغیانو په لاس کې ده.»

یک جلد پاسپورت شماره (ای 112302)، به اسم عبدالفتاح ولد محمد انور دارای اقامه کشور عربستان سعودی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 07192150 به اسم خاطره وردک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

د پوهنې وزارت په پام کې لري چې MOE/W-273/NCB/01/02 په سر پل ولایت کې د مختلفو مکتبونو د احاطې دیوالونه سره د دروازه 5 غرفې تشنابونه د اوبو څښلو ځاه میزاوچوکۍ کافټ دانې او د برق سیستم دچارو

سرته رسوني پروژه د قرارداد په ټولیز قیمت 39 19341407 افغانۍ د دوه حصو لپاره د نوشاخ ګلوبل ودانیز شرکت سره یې قرارداد کړي

په دې توګه له ټولو هغو ګډون کوونکو خصوصي شرکتونو څخه چې پدې هکله ادعا لري غوښتنه کېږي چې د اعلان د خپرېدو له نېټې څخه تر 14 ورځو پورې د تهیې او تدارکاتو ریاست ته مراجعه وکړي او پرته له دې د شکایت حق نلري

1927

◆ ◆ ◆ ◆

قرار است پوهنتون طبی کابل 103 قلم

ادویه مورد ضرورت شفاخانه های تدریسی خویش را ازطریق داوطلبی باز به اعلان بسپارد علاقمندان واجد شرایط که جواز فعالیت داشته باشند میتوانند ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری شرطنامه را از آمریت تهیه وتدارکات پوهنتون طبی کابل بدست اورند تضمین نقد ویا بشکل سند بانکی اخذ میگردد

1821

◆ ◆ ◆ ◆

یک قطعه قباله شرعی نمبر 579/2297 مورخ 1340/11/16 زمین واقع حوزه چهارم کابل به اسم نوراقا ولد خان اقا مفقود گردیده اعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

جواز کار نمبر 3075 مورخ 1394/1/10 ریاست عمومی قوای بشری و تنظیم روابط کار امور اجتماعی شهدا و معلولین به اسم فردوس ولد سید مجتبی فارغ التحصیل سال 1393 انستیتوت ملکی تجارتی بویه چهارده پلس ولایت کابل مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-28742)

شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG130640 شاسی 2T1BB02VC189769 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1818

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (-562) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 2415527 شاسی JT1?EE107009758 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1817

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم حسین محمدی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

ریاست اراضی ولایت کندز در نظر دارد که اطراف موازی 20 جریب زمین ملکیت خویش را دیوار احاطه پیره دار خانه وچاه عمیق اعمار نماید. که مطابق نقشه وبراورد به قرارداد میدهد شرکت های ساختمانی وموسساتی که لست وراجستر ریاست شهر سازی اقتصاد وایا باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز با درخواست های خویش به ریاست اراضی کندز مراجعه نموده والر اخذ تامینات اخذ میگردد

1815

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت زاد راه لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-44558) شخصی کابل مدل 1998 دارای انجن 5-0598683 شاسی 0170153-3869 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1814

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت نوین احمدی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-36933) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 4AL783445 شاسی INXBA02E7V590983 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1805

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت ملت کاربوریشن لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-86262) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG785114 شاسی INXBB02E2VZ644929 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1804

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 543474 به اسم محمد عارف محمدی ولد میاسید مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

جواز نمبر دی 54154 مربوط شرکت ساختمانی ارشد سمیر استوز رزرینی افغانستان جائینت وینچر مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالشاکر سعادت مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

سند ملکیت زمین نمبر 1583 واقع پروژه احمد شاه بابا مینه به اسم غلام فاروق ولد محمد رسول مفقود گردیده ازاعتبارساقط است.

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد امین لشکر خیل ولد لعل بیک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 0586427 به اسم محمد ضابط خان ولد عبدالاحد مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد اگل ولد علی جان مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالظاهر بیات ولد غلام شاه مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

ketabton.com: The Digital Library

هیواد

HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۴ ل د غبرګولي ۲۷ مه د ۱۴۳۶ ق د شعبان المعظم ۲۹ مه د 17/6/2015

په ارزګان کې د ملکي پر موټرو چاودنو مرګ ژوبله اړولې

د ارزګان ولایت د هراوده ولسوالۍ د جمبرک کوتل په سیمه کې پر دوو موټرانو د ماین چاودنې په پېښه کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان شوي دي. پېښه پرون غرمه رامنځ ته شوې ده. د ارزګان د والي ویاند دوست محمد نایاب د پېښې د پخلي ترخنګ وېلي، چې په دې چاودنو کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان دي. نایاب وایي دواړه موټره له کندهار څخه د دایکنډۍ ولایت کجران ولسوالۍ ته روان وو، چې په لاره کې پر ښخ شویو ماینونو برابر شوي دي. د هغه په قول، په وژل شویو او ټپیانو کې ښځې او کوچنیان هم شامل دي. په افغانستان کې دغه شان پېښو عام وګړي سخت په غوسه کړي دي. خلک وایي، هره میاشت په لسګونو انسانان د سړک د غاړې په ښخ شویو ماینونو کې قرباني کېږي.

د اسعارو پېر او پلور

د کابل د شهزاده سرای د صرافانو د رئیس د معلوماتو له مخې پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې د افغانۍ ارزښت په دې ډول دی

یو امریکایي ډالر پیرودل په 60/50 افغانیو پلورل په 60/60 افغانیو

یو انګلیسي پونډ پیرودل په 93/00 افغانیو پلورل په 93/10 افغانیو

یو یورو پیرودل په 67/90 افغانیو پلورل په 67/95 افغانیو

یو سعودي ریال پیرودل په 15/90 افغانیو پلورل په 16/00 افغانیو

د اماراتو یو درهم پیرودل په 16/30 افغانیو پلورل په 16/40 افغانیو

زر پاکستانۍ کلداري پیرودل په 583 افغانیو پلورل په 584 افغانیو

زر هندي کلداري پیرودل په 930 افغانیو پلورل په 940 افغانیو

او زر ایراني تومانه پیرودل په 18/00 افغانیو پلورل په 18/10 افغانیو

«په روژه کې دې له جګړې، ناروا او غیر اخلاقي کړنو څخه ډډه وشي»

د حج او اوقافو وزارت دهیواد ټولو جوماتونو اوحسینیه و او عالمانو خطیبانو او امامانو په استازیتوب دروژې دمبارکې میاشتې په مناسبت ټول ملت ته تهنیت

اومبارکي وړاندې کوي، روژه دصبر او تقوا رحمت او مغفرت تعاون او سخا میاشت ده. بنا له خپلو ټولو مسلمانانو او متدینو هیوادوالو څخه هیله کوو چې دروژې دمبارکې میاشتې ورځې په عبادت، دعا دقرانکریم په تلاوت دصدقو په ورکولو، داخوت، ورور ولۍ، په ټینګولو او دخان او ټولنې په اصلاح کې تېرې کړي او له ګناهونو شخړو او اختلافاتو څخه ډډه وکړي او ترحم تعاون شفقت صبر او عفوه خپله کړنلاره وګرځوي همدارنګه دحج او اوقافو وزارت دروژې دمبارکې میاشتې دعظمت او فضیلت په خاطر دغه ټکي اعلاموي

- له ټولو نظامي او سیاسي مخالفینو څخه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام له جګړې، وینې تویېدو او لفظي او قلمي شخړو څخه ډډه وکړي او اوربند اعلان کړي

- دهیواد له ټولو رسنیو څخه په کلکه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام خپلې ټولې غړیزې او الخوریزې خپرونې داسلامي او اخلاقي ارزښتونو مطابق چمتو کړي او دخلکو په ځانګړې توګه دځوان نسل فکري رشد ودې په برخه کې له اسلامي خپرونو څخه استفاده وکړي

- په مرکز او ولایاتو کې دهوټلونو او رستورانتونو له ټولو خاوندانو څخه هیله کېږي، چې دروژې مبارکې میاشتې په ورځو کې د غذا له پخولو او وېشلو څخه جدا ډډه وکړي

- د هیواد له ملي تاجرانو او شتمنو څخه احترامانه غوښتنه کېږي، چې په دې مبارکه میاشت کې د فقیرانو او بې وزلو کسانو په مرسته کې برخه وکړي

- له ټولو دوکاندارانو او کسبګرو څخه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام له احتکار اوګران پلورنې څخه په کلکه ډډه وکړي او په لږ مفاد قناعت وکړي

په ننګرهار کې د نباتي غوړیو د تولید فابریکه پرانیستل شوه

دکرنې او اوبو لګولو وزارت په ننګرهار ولایت کې د تیلي بوټو دغوړیو دتولید فابریکه جوړه او پرانیستله. دکرنې او اوبو لګولو وزارت درسنیو دفتر وویل دغه فابریکه د EAVS پروژې له خوا چې دکرنې او اوبو لګولو په وزارت کې دیوه مهمه پروژه

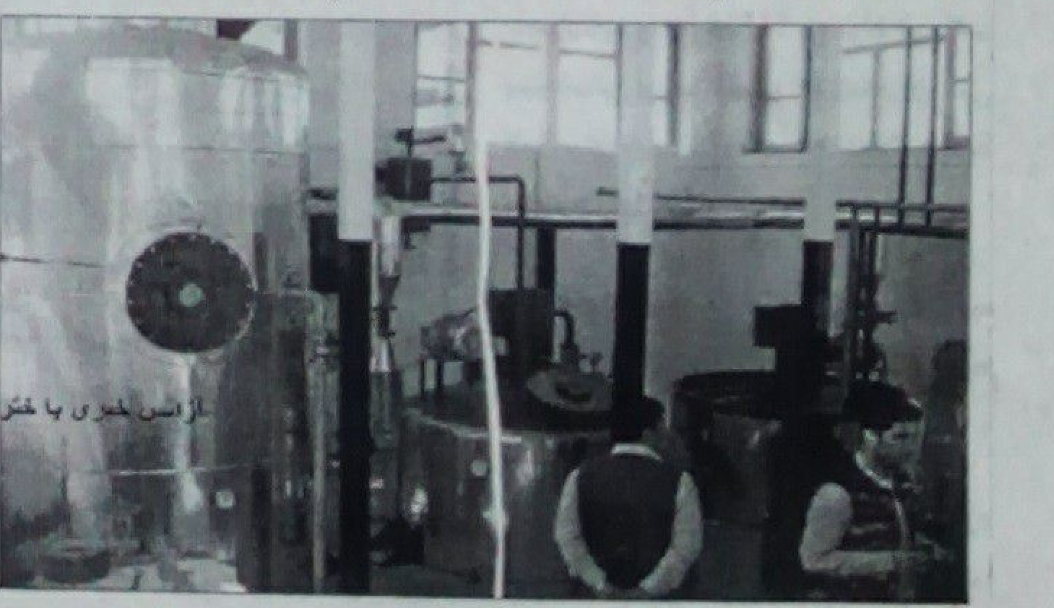

ده د یومیلیون ډالرو په ټول لګښت جوړه شوې او په ۲۴ ساعتونو کې د ۱۵ ټنو تیلي نباتي غوړیو دچاپولو ظرفیت لري. دپنداني، زغرو او کنځلو په ګډون ددغې فابریکې اومه مواد دهیواد په دننه کې برابرېږي او څه ناڅه ۱۱۰ تنه په کې په کار بوخت دي ددغې فابریکې محصولات دننګرهار او کابل په ولایتونو کې پلورل کېږي ددغې فابریکې جوړول او پرانیستل دکرنې او اوبو لګولو وزارت دلومړیو سلو ورځو دپلان یوه برخه ده. دغه وزارت ژمن دی چې دهیواد په بلابېلو سیمو کې دخلکو دژوندانه دښه والي او په خپلو پښو دخلکو ددرولو لپاره اوچت ګامونه واخلي باختر

ډبېنز: د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستل شوي

د افغانستان د سولې موضوع دولسمشر د کاري اجنډا په سر کې ده او اوس وخت رسېدلی چې د افغانستان د سولې خبرې پیل شي. د افغانستان او پاکستان لپاره د واشنګټن پخواني استازي او د راند کارپوریشن څېړونکي جېمز ډبېنز وایي، په وروستیو څو میاشتو کې افغانستان، پاکستان او طالبانو د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخستي دي. نوموړي چې د ۲۰۰۱ میلادي کال د بن په کنفرانس کې یې د امریکا استازیتوب کړی و، فارن افیرز خپرونې ته په مقاله کې کښلي: له ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان د سولې لپاره فرصتونه برابر بدل او یا له منځه تلل. جیمز ډبېنز لیکلي، له طالبانو سره د امریکا له خوا د خبرو ته

کول د افغانستان د سولې د پروسې په مخ کې ستر خنډ و او که یاد سیاسي توافق د لشوالي او غلط فهمیو له امله هم د سولې پروسه په ټپه درېدله نوموړي وېلي، امریکا په ۲۰۱۰ کال کې دا ومنله چې د افغانستان د جګړې ختمېدل د سولې له لارې ممکنه ده خو یاد دې په خبره د سولې بهیر ورو او په غیر دوامداره توګه پرمختګ

کاوه جیمز ډبېنز وړاندې لیکي، د افغانستان اوسني ولسمشر د سولې پروسې ته لومړیتوب ورکړی او پاکستان او چین هم لیوالتیا لري چې دغه بهیر ته تازه ساه ورکړي. طالبانو هم په دې وېلو سره چې غواړي تلوتر پخوالي پای ته ورسیږي د سولې د خبرو لپاره خپل رضایت څرګند کړی دی. د افغانستان او پاکستان لپاره د امریکا پخواني ځانګړي استازي فارن افیرز خپرونې ته لیکلي: ټولې خواوې باید له اوسني فرصته ګټه واخلي او د سولې د پروسې د پرمختګ لپاره کار وکړي جیمز ډبېنز وړاندې وایي: «امریکا باید له افغان ځواکونو سره همکاري وکړي چې د جګړې په ډګر کې د خپلو ځانو له کړنو ساتنه وکړي، پر پاکستان فشار راولي چې طالبان د خبرو مېز ته کېنوي او تر ټولو مهمه دا چې له افغانستانه د خپلو سرتېرو د ایستلو په مسله کې قاطع نه اوسي او تر ۲۰۱۷ او له هغې وروسته هم له افغانستانه د خپل ملاتړ ژمنه وکړي»

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

ګارډین: ښه ده چې افغانستان د مس عینک د کان له استخراجه لاس واخلي

د بریتانوي ګارډین ورځپاڼې د یوې لیکنې په عنوان کې راغلي: «افغانستان د دې لپاره چې د نورو شخړو او لانجو مخه ونیسي ښه به دا وي چې د خپلو مسو د کان له استخراج لاس واخلي» ورځپاڼې تر دغه عنوان لاندې د حیرتانو او مزارشریف ترمنځ د اورګاډي د پټلۍ یو عکس هم خپور کړی چې په کې په لویه لوحه د افغانستان د جمهور رئیس محمد اشرف غني او د شمالي ایتلاف د پخواني قوماندان احمدشاه مسعود دواړو عکسونه ښکاري او لاندې یې په دري، انګلیسي او روسي ژبو لیکل شوي چې «افغانستان ته ښه راغلاست» د مقالې لیکوال لیکي چې افغانانو ورته وېلي چې له کومې ورځې چې د عینکو د مسو کان تاسیس شوی، د دوی ژوند له شخړو او لانجو او د چاپېریال له ویجاړې سره لاس ګرېوان دی. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د خپلو طبیعي منابعو له کبله چې تر اوسه استخراج شوي نه دي له ستونزې سره مخامخ دی. افغان حکومت او بهرني پانګوال تر لسګونو کلونو جنګ او ناکرارۍ وروسته غواړي دغو طبیعي منابعو څخه ګټه واخلي خو د بې نظمیو له امله واقعي خطرونه شته. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د سولې او ارامۍ د ټینګار او د پاک چاپېریال د ساتنې لپاره کېدای شي په دې حدې غور وکړي چې د عینکو د مسکو د کان له استخراجه لاس واخلي خو اقتصادي اړتیاوې یې ډېرې پیاوړې دي.

ګارډین لیکي، چې د طالبانو تر واک لاندې سیمې له کابل څخه یو ساعت لیرې دي او لوګر ولایت چې په دوديزه توګه د مخالفینو د نفوذ سیمه ګڼل کېږي، د مخالفینو او افغان امنیتي ځواکونو ترمنځ په کې پرله پسې نښتې کېږي. د عینکو د مسو کان ته نږدې د یوه کلي اوسېدونکو د مقالې لیکوال ته وېلي له کومې ورځې چې د کان د استخراج خبره رامنځته شوې د دوی ژوند یې په غم لړلی. مخکې یې نیول شوي او هم دولت او هم طالبان ورباندې فشار راوړي

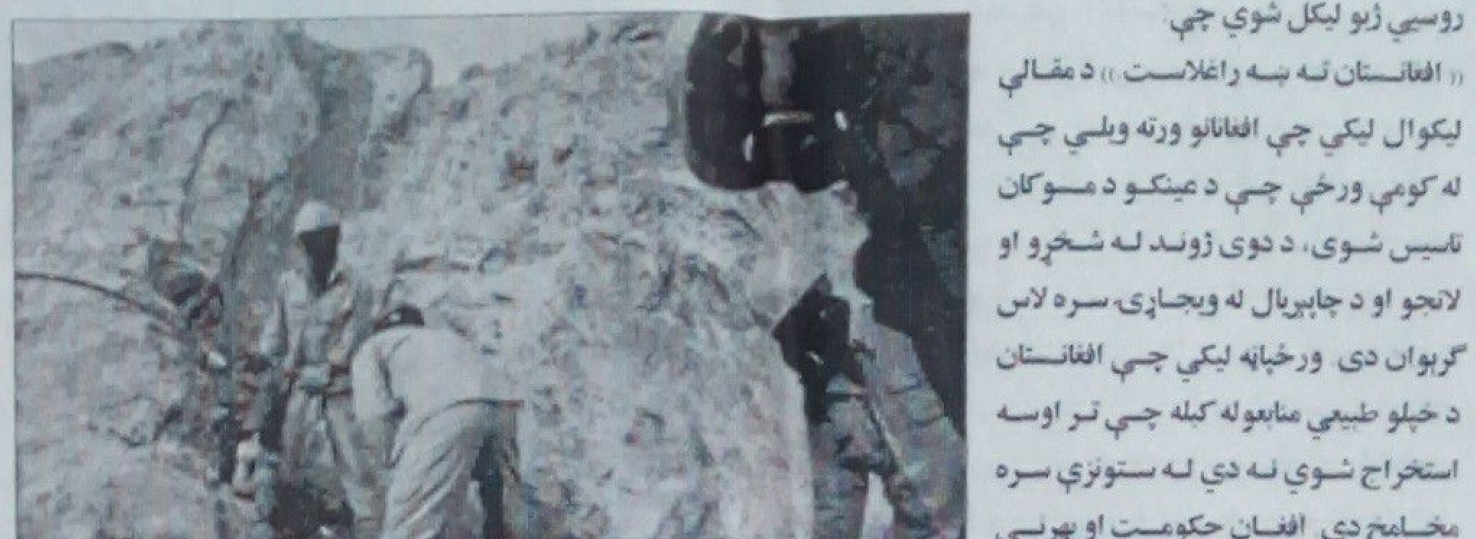

چې سیمه پرېږدي او په سیمه کې یې کم اقتصادي پرمختګ شوی دی. اندېښنه دا ده، چې د دې بریتانوي ورځپاڼې له دغو څرګندونو موخه دا ده چې په اصل کې دا بې مسوولیته څرګندونې دي، چې له یوه خام فکر کس سره د مرکې پر بنسټ شوې او بیا تر لوی دندوره جوړه شوې، په لوګر کې حالات داسې نه دي، لکه دې ورځپاڼې چې یې په اړه ناسمې خرګندونې کړې دي، په هر حال

بل خوا ملېټري ټایمز انټرنېټي پاڼه د یوه مطلب په عنوان کې دا پوښتنه کوي چې د امریکا د هوايي ځواکونو انلس سوه پوځیان ولې تر اوسه په افغانستان کې پاتې دي؟ خپرونه په ځواب کې لیکي چې په افغانستان کې د امریکا حربي ماموریت کېدای شي له فني پلوه پای ته رسېدلی وي، خو هوايي ځواکونه یې اوس هم په دغه هېواد کې هره ورځ الوتنې کوي او په افغانستان کې د ۹۸۰۰ پاتې امریکایي عسکرو د ساتنې وظیفه اجرا کوي. وړاندې په مطلب کې راغلي چې سیاستوال او رسنۍ د افغانستان په هکله د پخوا په څېر خبرې نه کوي خو د امریکا د هوايي ځواکونو لپاره اوس هم په دغه هېواد کې جنګ دوام لري. ملېټري ټایمز زیاتوي چې په افغانستان کې د امریکایي ځواکونو په هډو باندې اوس هم د توغندیو بریدونه کېږي د مقالې په دوام کې د بګرام په هوايي اډه کې د یوه امریکایي منصبدار جنرال مارک کهلي له قوله لیکل شوي چې افغانستان اوس هم خطرناک ځای دی او د عسکرو حفاظت او ساتنه د ورځنیو مهمو مسایلو څخه ګڼل کېږي

د افغانستان دهوايي حریم د ساتنې لپاره د دریو شرکتونو قراردادونه ارزول کېږي

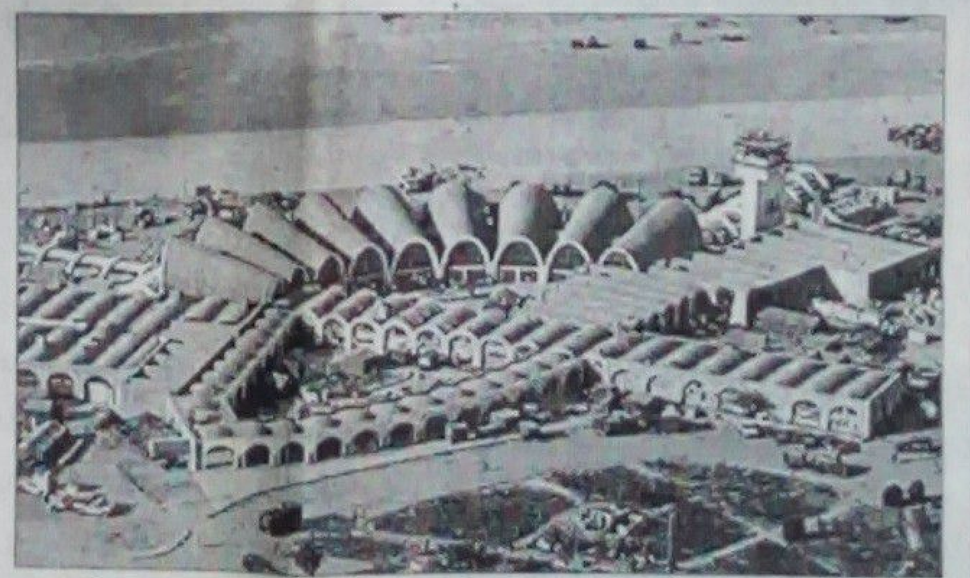

د دریو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیزونه په دې بریالي شول چې دافغانستان دهوايي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر وروستي پړاو یعنې دمالي وړاندیز مثل کېدو ته لاره پیدا کړي. دوړاندیزونو دپرانیستلو په مراسمو کې چې دهوايي چلند داداري دعملیاتي مرستیال محمد شاه حبیبي د ګروپ دریس کپتان عادل رسولي او دشرکتونو دمسوولینو په ګډون برخای شوې و له شپږو علاقمندو شرکتونو څخه ددوی دوړاندیزونو له خپرېدو وروسته، ددریو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیز وکولای شول چې دهیواد دهوايي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر، وروستي پړاو یعنې دمالي وړاندیز مثل کېدو ته لاره پیدا کړي. همدا اوس دتدارکاتي بهیر دوروستیو پړاونو دبشپړولو په موخه دمناقصې بهیر دوام لري او هیله کېږي چې دټولو داوطلبیو په پای ته رسېدو سره یوله دغو دریو شرکتونو څخه دهوايي حریم دکنټرول دقرارداد دګټونکي په توګه وپېژندل شي. دغه راګټونکي شرکت بهرني ماهران استخداموي او ددندو دلایحې او دشرط پاڼې له مخې به چې دافغانستان ددولت له خوا برابرې شوې دي عمل وکړي. دګټونکي شرکت کارکوونکي او ماهران په مستقیمه توګه دملکي هوايي چلند خپلواکې اداري ته راپوټ ورکوي او دملکي هوايي چلند دخپلواکې اداري دفني کارکوونکو په مرسته به دهیواد دهوايي حریم په کنټرول پورې اړوندې چارې پرمخ بوځي

باختر

د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت خبرتیا

ټولو کابل ښاریانو ته خبر ورکول کېږي هغه لیک چې دکابل ښاروالۍ د خدماتو د معاونیت له خوا دکابل ښاروالۍ د شپږمې ناحیې ریاست ته لیږل شوی، داطلاعاتو او فرهنګ له وزارت سره په دې اړوند مشوره نه ده شوې او د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت او د واټونو دنومولو کمېسیون د وزیرانو شورا د مصوبې په رڼا کې په خپلې پخوانۍ پرېکړې ټینګار کوي د دغو واټونو دنومولو مسله پرون د هېواد دملي امنیت په شورا کې طرحه شوه او د هېواد جمهور رئیس به موضوع په خپله تعقیب کړي

بهرني لنډ خبرونه

په یمن کې د القاعدې مشر وژل شوی

القاعدې ډلې منلې چې په عربي ژبو ورته کې یې مشر ناصرالوحیشي په یمن کې د امریکا په هوايي برید کې وژل شوی دی. د القاعدې عربي ټاپو وزمې ډله چې په یمن کې فعالیت لري، په یو شمېر هغو بریدونو کې تورنه ګڼل شوې، چې د امریکا پر ضد ترسره شوي دي. پر دغې ډلې د ۲۰۰۹ کال په دسمبر کې په یوې مسافر وړونکې الوتکه کې د چاودنې د هڅې تور هم لګول شوی دی. په دغې الوتکه کې چې ۲۹۰ سپرلي یې درلودې، په اند شوي ډول برید کوونکو هڅه کړې وه چې تر کالیو لاندې ځای پر ځای شوې چاودېدونکو توکو ته چاودنه ورکړي خو بریالي شوي نه وو. د امریکا د بهرنیو چارو وزارت د الوحیشي په اړه د معلوماتو په بدل کې د لس میلیون ډالرو جایزه اعلان کړې وه. امریکا ویلي وو، ناصر الوحیشي د امریکا د استخباراتي ادارې سي آی اې له خوا د بې پیلوټه الوتکې په برید کې وژل شوی خو د دغه هېواد حکومتي ادارو دغه خبر نه و تایید کړی. الوحیشي ۳۰ کلن و، د القاعدې دوهم تر ټولو مهم مشر ګڼل کېده او یو مهال د اسامه بن لادن شخصي سکرتر هم و.

په اروپا کې د امریکایي وسلو په اړه د روسیې غبرګون

روسیې د امریکا هغه طرحه چې پر اساس یې غواړي د ناټو په هغو غړو هېوادونو کې چې له روسیې سره ګډه پوله لري درنې وسلې ځای پرځای کړي، تر سړې جګړې وروسته د امریکا ډېر لمسوونکی ګام بللی. د روسیې د دفاع وزارت لوي چارواکي جنرال یوري یاکوبوف اعلان کړی چې له روسیې سره پر پوله د لا ډېرو امریکایي عسکرو او تجهیزاتو ځای پرځای کول به تر سړې جګړې وروسته د امریکا تر ټولو سخت تحریک کوونکی عمل وي او دغه عمل به بې ځوابه پاتې نه شي. یاکوبوف دغه څرګندونې د امریکا د دفاع وزارت د هغې پرېکړې په غبرګون کې کړې چې غواړي د ختیځې اروپا هېوادونو ته درنې وسلې واستوي او د بالتیک حوزې په دریو هېوادونو استونیا، لاتویا او لیتوانیا کې تر ۵۰۰۰ ډېر عسکر ځای پرځای کړي. یاکوبوف ټینګار وکړ چې که امریکا دغه طرحه عملي کړي، نو روسیه به بې له دې چې په لوېدیځو پولو کې خپل پوځي حضور پیاوړی کړي، بله لاره ونه لري.

کردي جنګیالیو د سوریې تل ابیض ښارګوټی ونیولی

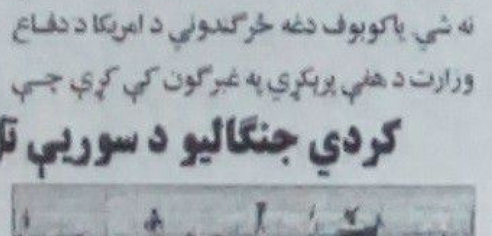

په سوریه کې کردي وسله وال وایي، د ترکیې پولې ته څېرمه یې تل ابیض ښارګوټی نیولی او د داعش جنګیالیو د اکمالاتي لارې پرې کولو لپاره هم اقدامات کړي. وایي د کردش پاپولر پروټکشن یونټ، وای پي جي، له لوري مرسته اسانه کېږي، چې د داعش مرکز رقه سوبې لارې کنټرول تر لاسه شي. تل ابیض کې د روانې جګړې له کبله زرګونه خلک کسان ترکیې ته تېښتېدلي دي. د وسله والو کردانو دغه پرمختګ کې د امریکا هوايي بمبارۍ او سوریې کې د داعش خلاف په جګړه بوختو وسله والو ډلو مرسته هم شامله ده. کردان په تل ابیض له ولکې ښکېلو وروسته د ترکیې پر پوله تر خپلې ولکې لاندې لورو سیمو سره هم اړیکه کې وي، چې ختیځ کې له عراقه یا لوېدیځ کې تر کوباني پورې غځېدلې سیمه ده بل لور ته د سورې باغیانو پر کنډ الفرات نومې ډله، چې له کردانو سره په دغه جګړه کې همکاري کوي وایي، د تل ابیض په ختیځ او سویل کې سخته جګړه شوې.

«اتومي وسلې کمې، خو ګواښ یې ډېر شوی دی»

په سویډن کې د سولې څېړنیز انستیتوت (سیپري) د ۲۰۱۵م کال لپاره په راپور کې ویلي، چې اوس هم په نړۍ کې څه ناڅه ۱۶۰۰۰ اتومي وسلې موجودې دي. د سولې څېړنیز نړیوال انستیتوت SIPRI د ۲۰۱۵م کال په راپور کې راغلي چې اوس هم په نړۍ کې ۱۵۸۵۰ اتومي وسلې موجودې دي. د یاد انستیتوت کارپوه شنن کابل وېلي «موږ په عمل کې وینو چې د اتومي وسلو د زېرمو د عصري کولو پروسه روانه ده.» د سیپري په راپور کې راغلي چې د روان میلادي کال په پیل کې د تېر کال په پرتله ۵۰۰ اتومي نمونه کم شوي دي په هغو اتوم لرونکو هېوادونو امریکا، روسیه، چین، شمالي کوریا، فرانسه، برتانیا، اسرائیل، هند او پاکستان شامل دي. د راپور له مخې د اتومي وسلو د کمښت وجه د امریکا او روسیې له خوا د هغه تړون د عملي کېدو دوام بلل شوی، چې په کې دواړو خپل ځانونه د اتومي وسلو په کمښت مکلف کړي دي. دواړو هېوادونو د سړې جګړې له پای راهیسې د خپلو وسلو له زېرمو څخه هغه اتومي وسلې لیرې کړې چې ډېرې زړې شوې وې.

د مصر پر پخواني ولسمشر د مرګ سزا تایید شوه

په مصر کې یوې محکمې هم د دغه هېواد پخواني ولسمشر محمد مرسي ته د اعدام سزا تایید کړه. پخوانی مرسي په ۲۰۱۱ کال کې د زندان په ماتولو تورن دی چې د مصري چارواکو په وینا، ډېر مجرمین لو تښتې وتښتېدل. محکمې له پخواني مرسي سره یو ځای د اخوان المسلمین د ګوند مشر محمد بدیع هم په مرګ او د دغه ګوند ۱۰۰ نور مشران یې د عمر بند په سزا محکوم کړل. همدغې محکمې یوه اوونۍ وړاندې محمد مرسي د فلسطین د حماس ډلې په ګډون له بهرنیو ډلو ټلو سره د مرستو په تور، په عمر بند سزا محکوم کړی و. محمد مرسي په ۲۰۱۳ کال د پوځ له لورې د ولسمشرۍ له څوکۍ رانسکور کړل شو او زندان ته واستول شو. اوس د هغه پر ځای د دغه هېواد پخوانی پوځي مشر عبدالفتاح السیسي ولسمشر دی. له ۲۰۱۳ کال راهیسې حکومت پر پخواني مرسي بېلابېل تورونه لګولي دي، چې ټول هدف یې د اخوان المسلمین د ګوند لا ځپل وي.

له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz 0700078578

د ورځپاڼې د وېش ځانګه ۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ _ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپځای د آزادۍ مطبعه

www.dailies.gov.af د ورځپاڼو وېب سایت

کتونکې ډله

- شاولي قراد
- سیدیوسف (شریفي)
- محمد صادق قلندري
- میر مسجدي عزیزي
- نورالحق (بلوچ)
- اصغر ښهی
- حبیب الرحمن ابراهیمي

د ورځپاڼو رئیس دکتورشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰

آمر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰

سرپرست مسوول سکرتر شیرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵

ډیزاین احمدشاه سخی ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

بریښنالیک: hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library